

NARODNI DNEVNIK

Izaja vsak dan opoldne, izvenredne nedelje in
praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.

TELEFON ŠTEV. 552. 6

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 2.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisanim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Spectator:

Še ena o kulturni izolaciji.

V »Narodnem Dnevniku« sem našel zavetja ideji, da moramo Slovenci iz kulturne izolacije v katero nas je pognala doba poveljnega nacionalizma. Dunajski dopisnik g. A. G. ima pri tem ogromnih zaslug, saj nam skoro v slehernem pismu kaže, kako bi pri nas lahko bilo, če ne bi imeli glavne besede mrtvaški huzarji neumnosti: šovinisti. Lani n. pr. je bil predaval znani kulturni filozof grof Hermann Keyserling (Darmstadt) na Dunaju in v — Gradcu. Je to filozof ki ga nemški nacionalisti gledajo navadno s srepimi pogledi: on v svoji silni objektivnosti in kot mislec ne more poveljevati nemške kulturne supremacije. Kljub temu so ga šli na Dunaju in v Gradcu poslušati vseučiliški krogi, elita družbe in akademska omladina vseh struj. In Keyserling je govoril: o prerodu Evrope, o svatbi empire-a z nemško gotiko, in o miru, ki je v rokah francoskega in nemškega naroda...

Ljubljana je tudi v Evropi. Zagreb ni v Aziji. Zakaj se taki duhovi ne pojavljajo v naših dvoranah, da bi i mi začutili dih osvetožujočega zefirja Nove Evrope? Prepričan sem, da bi se mnogi mladi, pesniki itd. radi odzvali našemu vabilu. Pred dvema letoma še, ko je bila na vladi klika mrtve roke, je bila taka iniciativa nemogoča. Henri Barbusse ravno tako ne bi dobil našega vizuma kakor Thomas Mann. Ali se potapljam v nekulturnosti, ker se bojimo resnice.

Naši pesniki še tičijo globoko v slar-purlatizmu in ne kažejo narodu poti. Oton Župančič in Izidor Cankar sta izjema: prvi se je ustavil ob Prešernu, drugi ob Ivanu Cankarju. Prvi je dejal: Pojdite vase, Slovenci, ljubite Prešerna, kajti ta ljubezen je najjačja afirmacija Slovenstva. In drugi nam je z vso pesniško prepričevalnostjo formuliral Cankarjevo bojazan za naš obstanek: »Ne zanašajte se na jugoslovensko tetko in češkega strica! — Sicer pa molče, Moj Bog! V borbi za vsakdanje življenje so onemeli. Če bi dvignili od časa do časa svoj glas, bi jih zmel policijsko — strankarski sistem med dvema kamnom. Narod pa čaka; njegovi najboljši sinovi molče.

Slovenci smo tako tesno povezani s kulturo zapada in — bodimo odkritosrčni! — z nemško kulturo, da brez intimnega sožitja z njo živeti ne moremo. Odpravite v naših lokalih vse »dunajske in graške liste, očistite« javne knjižnice, da ne bodo nudile naši inteligenci »nemških literarnih plitvosti,« prepovejte uvoz nemških znanstvenih knjig, ple-nite vse, kar se je natisnilo severno od St. Ilje in videli boste, kako se bo zbrnila poštena slovenska duša spričo takega pomanjkanja! Ne, Slovenci moramo biti most, po katerem se bo izmenjavalo zblizanje med nemškim severom in slovanskim jugom. Obzirnosti, kakršnih smo bili vajeni v zadnjih letih, morajo pasti. Sedaj gre za to, da nadomestimo, kar smo zamudili. Slovensko-nemško zblizanje ne more biti v prvi vrsti politično, temveč kulturno. Glasbena Matica bo še pela v Gradcu in na Dunaju. In dunajski Männergesangsverein nam še bo zapel na slovenskih in zagrebških tleh. Če Meissi lahko igra Oswalda v Moskvi, v Curihi in Zenevi, zakaj mu ne omogočimo debuta pred našo publiko: žejno in lačno, da se v sedanjih monotoni-jah lastnega vsaj parkrat nasiti s tujim. Do politične kooperacije je še daleč. Kulturno je mogoča že jutri. Ali prične-mo?

Zasedanje Zveze narodov.

V PETEK BO SPREJETA NEMČIJA V ZVEZO NARODOV.

Zeneva, 5. septembra. (Izvirno. Zastopnik Španije je v soboto s protestom proti nedodelitvi stalnega mesta v Svetu Zveze narodov odpotoval. Kljub temu pa se upa, da bo Španija svoje zahteve umaknila in da pride potem do mirne kompromisne rešitve.

Briand je brzojavno interveniral pri španski vladi, da ne stori nobenega nepremišljenega koraka in da ne izstopi iz Zveze narodov. Enako brzojavko je poslal madridski vladi tudi Chamberlain.

Na tajnih in javnih sestankih je Svet Zveze narodov zaključil vse predpriprave za zasedanje Zveze narodov, ki se prične v ponedeljek. Vse predloge komisije za razširjenje in reformo Sveta Zveze narodov je Svet sprejel in soglasno sklenil, da dobi Nemčija stalno mesto v Svetu Zveze narodov.

Nadalje je svet sprejel devet nestalnih mest.

Zastopnik Nemčije v komisiji za reorganizacijo Zveze narodov je v soboto odpotoval v Berlin, da poroča nemški vladi. V petek bo nato slavnosten sprejem Nemčije v Zvezo narodov.

Popolnoma sigurno je, da bo dr. Ninčič izvoljen za predsednika plenarnega zasedanja Zveze narodov.

Jugoslovanska delegacija je že polnoštevno zbrana in nastanjena v hotelu Beau Rivage.

Zeneva, 6. septembra. Sklep Sveta Zveze narodov, da se predlaga skupščini Zveze narodov, naj v celoti odobri kompromisni predlog o preustroju Sveta Zveze narodov, je bil spremljen z rešucijo, v kateri se predlaga:

1. Skupščina Zveze narodov naj takoj sprejme Nemčijo v Zvezo narodov;
2. Nemčiji naj se da stalno mesto v Svetu Zveze narodov;
3. takoj naj se izvolijo člani v Svet Zveze narodov, v katerem naj bodo po kompromisnem predlogu lorda Cecila permanentna in polpermanentna mesta.

DR. NINČIČ O SVOJI IZVOLITVI ZA PREDSEDNIKA ZASEDANJA ZVEZE NARODOV.

Zeneva, 6. septembra. Naš zunanji minister dr. Ninčič je tu sprejel novinarje

in jim dal nekaj izjav o svoji izvolitvi za predsednika skupščine pri sedanjem zasedanju Zveze narodov. Za to mesto je bil dr. Ninčič določen že leta 1922, ko je fungiral kot predsednik finančne komisije pri Zvezi Narodov. To je stvar naše države in ne morebiti stvar Male antante. Za izvolitev predstavnika Male antante v Svet veljajo posebne odločbe. To mesto dobi sedaj po turnusu Rumunija. Izvolitev dr. Ninčiča za predsednika zasedanja je posebno v sedanjem momentu važna, ker gre sedaj za vstop Nemčije v Zvezo narodov. Naši odnosi do Nemčije pa so zdaj popolnoma korektni.

PRIMO DE RIVERA NEPOPUSTLJIV.

Zeneva, 6. septembra. Vse tukajšnje politične kroge je prestrašila brzojavka, ki jo je poslal Primo de Rivera Chamberlainu in Briandu. Primo de Rivera se v brzojavki zahvaljuje za simpatije, ki jih je španska delegacija uživala v Zenevi, hkrati pa odkrito odklanja ponudeni kompromis ter naznanja, da se bo Španija odtegnila delu v Zvezi narodov in čakala na končno odločitev, ki bo padla na skupščini Zveze narodov. Če bo skupščina Zveze narodov osvojila predlog Sveta Zveze narodov, t. j. da se kreirajo samo permanentna mesta za Svet, in da edino Nemčija dobi stalno mesto v Svetu, potem je pričakovati, da bo Španija izstopila iz Zveze narodov.

ITALIJA PUSTILA ŠPANIJO NA CEDILU.

Pariz, 6. septembra. Kakor javlja »Agence Havas«, je položaj generala Prima de Rivera silno omajan, ker s svojo politiko nepopustljivosti ni uspeh niti v Zenevi niti glede stalnega mesta in niti v tanglemskem vprašanju. Španija je prisiljena odtegniti se delu v Zenevi. S tem priznava, da ni ničesar dosegla in da je bil njen nastop zastoj. Hkrati se to smatra tudi za poraz Italije, ki je Španijo hujskala k temu koraku. Ko je Italija videla, kako energično stališče sta zavzela Chamberlain in Briand, je pustila Španijo lepo na cedilu.

St. Radić o vrnitvi Nastasa Petrovića v radikalno stranko.

Zeneva, 6. septembra. Glede na izjavo Nastasa Petrovića, da bi se vrnil zopet v radikalno stranko, se je Stefan Radić izrazil takole:

Radikalna stranka ima tri politike in državniške, in sicer: dr. Ninčiča, dr. Perića in Nastasa Petrovića.

Dr. Ninčič se sicer bavi samo z zunanjo politiko, kar je v redu, z notranjo pa le toliko, kolikor je ta refleks zunanje politike, kajti dr. Ninčič pravilno pojmi svoj resor. On je eden najbolj prepričanih braniteljev sporazuma; dela brez intrig in brez skritih ali javnih poskusov, da bi oslabil sporazum med vladnimi strankami.

Dr. Perić je pravi »stedišče«. V tem pa je odločen in premišljen, kajti štediti ne pomeni delati tako, kakor je prišlo v navado za ministrovanja dr. Stojadinovića pod pritiskom finančnega odbora.

Pri proračunu poljedelskega ministra se je pokazalo, da smo v dr. Periću dobili direktno nasprotje od čaršijskega in bankarskega finančnega ministra.

Nastas Petrović je izrekel tri prave besede: Treba je preiti nazaj k staremu radikalnemu svobodoljubnemu in demokratskemu programu. To morajo izvesti

vsi pošteni in pametni radikali. Pozabiti se morajo dosedanje razlike, ker je treba obnoviti in rešiti veliko moč radikalne stranke za narod in državo. Treba je tudi spoštovati podobno politično moč pri Hrvatih, zlasti pri HSS.

Ti trije prvaki jamčijo, da bo radikalna stranka ostala na vrhuncu svojega političnega ugleda in da bo v skupnosti o HSS zvedla to, kar je dolžna državi.

BOŽA MAKSIMOVIĆ NA DOPUSTU.

Split, 6. septembra. V soboto zvečer je notranji minister Boža Maksimović prisostvoval školski akademiji. Včeraj zarana je s svoje rednice v avtu odpotoval na Plitvička jezera.

DR. PERIĆ PRIDNO NA DELU ZA NOVI PRORAČUN.

Beograd, 6. septembra. Finančni minister dr. Perić bi bil imel včeraj odpotovati na Bled, vendar pa je svoje potovanje še za nekaj dni odložil. To je storil deloma glede na kraljevo zdravstveno stanje in deloma glede na to, da niso še končani vsi posli pri izdelavi novega proračuna.

Kaj je z esdeesarskim gerentstvom v Ljubljani.

V soboto smo poročali, da je v Ljubljano že dospel odlok notranjega ministra o razrešitvi gerentskega sveta svoje dolžnosti in o imenovanju vladnega svetnika g. Mencingerja za vladnega komisarja. Javili smo nadalje, da bi moral g. Mencinger svoje mesto že nastopiti.

To pa se ni zgodilo in esdeesarski tisk poroča, da se to ni zgodilo vsled tega, ker takega odloka sploh ni.

Temu nasprotno pa konstatiramo sledeče:

V petek dopoldne je bil pri velikem županu dr. V. Baltiču poljedelski minister Ivan Pucelj. Pri tej priliki mu je veliki župan dr. V. Baltič sporočil, da je odlok notranjega ministra o izpremembah na ljubljanskem magistratu že dospel in da bi on g. Mencingerju dekret o imenovanju za vladnega komisarja na ljubljanskem magistratu že izročil, če ne bi bil g. Mencinger trenutno na dopustu in ga on ni mogel takoj najti.

To je suha resnica, ki jo moremo vsak hip dokazati s pričami.

Nenadoma pa so stopile v akcijo neke tajne sile in dosegle odločitev — ne pa tudi preklic. — odloka notranjega ministra, ker ta odlok je še v veljavi.

Kdo so tiste temne sile, ki so posegle v korist esdeesarjev, o tem se mnogo govori in obstojita dve verziji. Zaenkrat, dokler ni stvar razčiščena, ne bomo o tem govorili. Rečemo pa z vsem podarkom:

Naj ne lažejo tisti, ki se protizakonito uveljavljajo, da delajo za državo.

Vsak, kdor ruši zakon, ruši državo, pa naj bo postavljen še tako visoko! To je eno!

Naj pa tudi ne mislijo esdeesarji, da je izrečena zadnja beseda. Slovenski narod vstaja iz apatije, slovenski narod ve za svoje pravice in slovenski narod bo te pravice tudi uveljavil.

DR. NIKIĆ BO VEDARLE MORAL ODSTOPITI.

Beograd, 6. septembra. V predsedstvu vlade je bilo včeraj več posvetovanj med predsednikom vlade Uzunovićem in med uglednimi politikami. Zlasti s predsednikom skupščine Markom Trifkovićem je goveril Uzunović o delu in o sestanku narodne skupščine.

Dr. Perić je poročal o dosedanjem delu na pripravah za novi proračun.

Za Perićem je bil pri ministrskem predsedniku minister za prosveto Trifunović in pa radikalni poslanec Dragović.

Ob 12. je prišel k Uzunoviću minister za šume in rudnike dr. Nikić. V političnih krogih pripisujejo temu posetu večji pomen. Trde, da je bilo pri sestanku načeto vprašanje o daljnjem obstanku dr. Nikića v vladi. Pričakujejo, da bo kljub demantijem v »Samoupravi« slučaj dr. Nikića v najkrajšem času likvidiran.

NOVI ŠOLSKI ZAKON BO PREDLOŽEN SKUPŠČINI.

Beograd, 6. septembra. V ministrstvu za prosveto so se odločili, da predložijo prihodnji mesec narodni skupščini osnutek zakona o osnovnih, srednjih in o učiteljskih šolah.

PRIPRAVE ZA KONGRES TRGOVSKIH ZBORNIC.

Beograd, 6. septembra. Ker se bo v kratkem času vršil kongres trgovskih zbornic, je bilo sklenjeno, da se bo vršila tudi konferenca za izdelavo pravilnika k novemu zakonu o valorizaciji.

Esdeesarska polomija se veča.

Poročali smo že, da so poleg kandidatur in namesnikov podpisali esdeesarsko listo v Ljubljani samo trije trgovci, v Mariboru pa samo dva.

Toda polomija je še večja, zakaj esdeesarsko listo so podpisali tudi taki trgovci, ki jih spleh ni.

Tako se blesti med podpisniki tudi ime: Peter Prosen, trgovec v Črnomlju. V Črnomlju pa nihče ne pozna trgovca Petra Prosen in ga tudi poznati ne more, ker trgovec s tem imenom v Črnomlju sploh ni. Esdeesarji so si torej kar na lepem izmislili ime enega trgovca in

ga postavili v oddaljeni Črnomelj, samo da je bilo več imen. Pa kljub temu so zbrali samo 200 imen. Pa še nekaj!

Podpise so zbirali na vse mogoče načine in mnogi so podpisali oklice, ne da bi vedeli, kaj podpisujejo. Nekateri pa so podpisali samo zato, da imajo mir in so tudi našim zaupnikom izjavili:

Esdeesarsko listo sem podpisal, Jelačin-Ogrinovo bom pa volil.

Tako se vsak dan veča esdeesarska polomija, ki bo dosegla svoj višek dne 22. septembra.

„Delavska Politika“ in volitve v Zbornico.

Ko se je začel voliven boj v Zbornico, je bila »Delavska Politika« precej nevtralna. V zadnjem času pa začenja zavzemati neko čudno stališče. Ne mislimo tu na opomin »D. P.«, da imajo socialisti med malimi obrtniki in trgovci precej pristašev in da bi mogli vložiti tudi svojo listo, kar je pač preevidentno, da to pravico imajo in da jim nihče ne more ugovarjati, če jo vložijo. Ne, v tem ni čudna pisava »Delavske Politike«, temveč v načinu, kako poroča o volivnem boju. Piše tako, ko bi tu šlo le za klerikalce in liberalce in da je na eni strani SLS z Jelačinom, na drugi pa vse naprednjakarstvo pod SDS. To pa je popolnoma netačno, da ne rabimo hujšega izraza.

Ni res, da gre pri zborničnih volitvah za boj med liberalci in klerikalci. To je grda in huda laž. Naj bi n. pr. v sedanjem volivnem boju vodil liberalce pokojni dr. Tavčar, ne bi niti radikalom in niti radičevcem in niti g. Jelačinu in vsem ostalim neopredeljenim niti na misel padlo, da bi se proti njim vezali s klerikalci. Nasprotno bi po vsej verjetnosti bil dosežen med temi skupinami pošten sporazum, ker se je na besedo dr. Tavčarja moglo nekaj dati.

Ne gre — ponavljamo še enkrat — pri teh volitvah za boj med klerikalci in liberalci, temveč gre za zmago poštenega gospodarskega principa proti nepoštenemu, gre za enakopravnost Slovenije proti sedanji neenakosti, gre za zmago pravosti tudi v javnem življenju proti stranki, ki gradi svojo moč na denunciranju Slovencev, gre končno za odločilni boj, da izgine agromerkurstvo iz naše politike. Bil bi samomor našega gospodarstva, če bi se izročila Zbornica stranki, ki je dosedaj uničila še vsak zavod, če je vanj stopila njena noga.

Za te velike stvari gre v sedanjem volivnem boju in zato so se združile vse

stranke in vse skupine Slovenije, da dobojujejo boj s SDS, ki je nosilka vsega zla in ki je kriva vse današnje mizerije.

Samo boj s SDS se vodi in naj SDS stokrat potiska druge ljudi naprej. More SDS premotiti nekatere — sicer vse časti vredne — trgovce in obrtnike, da iz rodbinskih in osebnih vezi ali vsled zastarelih predsodkov in lastne lahkovernosti nasedejo njenim besedam, toda ogromna večina slovenskega naroda je SDS do nagega spoznala in te večine ni mogoče prevarati.

Preko vseh onih, ki naj s svojimi imeni krijejo firmo SDS gre boj in ta boj proti njej bo dobojevan, ker mora biti dobojevan, ali pa je izvršil slovenski narod samomor.

Vse to bi morala ravno tako dobro vedeti tudi »Delavska Politika« in zato bi bila tudi njena naloga, da ne drži v tem boju roke križem, če le količkaj res socialistično čuti. Ampak vse kaže, da so za »Delavsko Politiko« gotovi osebni oziri važnejši ko pa boj proti stranki, katere poslednja modrost obstoji v propagandi diktature. Pasivnost vzpričo žalostnih vzgledov na zapadu pa je za socialističen list več ko čudna.

Pisava »Delavske Politike« nas žal siliti, da rabimo te trde besede. Z veseljem jih bomo opustili in tudi preklicali, če nas prepriča »Delavska Politika« o nasprotnem.

Če pa bi se morali prepričati, da so naše domneve pravilne, potem se ne bomo pomišljali sprejeti boj tudi z »Delavsko Politiko« in njo ter njeno skupino prijeli tam, kjer je najbolj občutljiva.

Zakaj v velikem boju, ki se vodi sedaj, ni obstanka na sredi poti, temveč treba je iti do konca, ker se samo tako odvrne katastrofa.

Boj za Zbornico.

VOLIVNA NEDELJA.

Včerašnja nedelja je bila prava volivna nedelja za zbornične volitve. Zlasti živahno agilitet so razvili pristaši slovenske gospodarske liste. Po vseh krajih Slovenije so se vršili uspešni sestanki. Tako je bil predsednik Zbornice, g. Ivan Jelačin v spremstvu g. ravnatelja Kocmurja v Novem mestu, Metliki in Črnomlju. Povsod so bili sestanki dobro obiskani in je bilo razpoloženje na njih kar najboljšje. Sestanku v Novem mestu je predsedoval g. Avsec, v Črnomlju gosp. Plut in v Metliki g. Koren.

Zbornični podpredsednik Ogrin pa je priredil več sestankov v Trbovljah in Zagorju. Tudi ti sestanki so imeli popoln uspeh.

Poleg tega se je vršilo več sestankov na Gorenjskem in delavni so bili tudi tovariši s Štajerske.

Esdeesarji še niso pričeli z agitacijo na sestankih, temveč delujejo bolj tajno. Pošiljajo pa sedaj analfabetske dopise vsem lastnikom avtomobilov za prepustitev avtomobila za tri do štiri dni. Kakor glede programa in ostalih reči, tako capljajo tudi v tem oziru za pristaši Jelačin-Ogrinove liste. Po 22. septembru, ko se bodo pričeli šteti glasovi, pa bo capljanje SDS še zlasti vidno in naravnost dokumentarno.

SAMO PSUJTE!

Ves iz sebe je esdeesarski tisk. Psuje ko jesihar in kleveče ko za stavo. Ne more boleti nas, če se esdeesarski tisk spozablja do take ordinarne pisave, zakaj vse te psovke dokazujejo samo to, da gre esdeesarjem slaba, da so obupali nad zmago in da so vsled tega čisto iz sebe.

Zato pa pravimo: Samo psujte in obrekujte in razgalite se do golega! Naj vas spozna svet, naj vidi javnost vašo obnemoglo jezo, naj spozna vaše ordinarne metode. Tem bolj sigurno vas bo zapustil pošteti svet, tem več vzroka boste imeli za jezo.

Zato psujte in obrekujte, ker vse to psovanje je dokaz slabosti in prav je, da tudi najširša javnost spozna to vašo slabost še pred koncem volivnega boja!

»ZADNJA KARTA G. JELAČINA.«

»Slovenski Narod« še ni doživel zadosti blamaž v sedanjem volivnem boju in zahotelo se mu je novih. Tako si je v soboto dovolil pod zgornjim naslovom uvodnik, v katerem žveplari, da je izstrelil g. Jelačin zadnjo karto, ker je poslal vsem volivcem — tudi esdeesarskim — dvoje pisem, od katerih je prvo podpisal kot predsednik Zbornice, drugo pa kot predsednik Zveze slovenskih gremijev. Ne bomo se tu spuščali in oceno surovega polemičnega tona »Slovenskega Naroda«, ker prav radi prepuščamo v tem oziru »S. N.« prvenstvo.

Ampak na glupost argumenta par »prašanj: Ali mar ni g. Jelačin predsednik Zbornice? Ali mar ni predsednik Zveze slovenskih gremijev? Ali mar mora prositi »Slov. Narod« za dovoljenje, da piše kot predsednik zbornice volivcem v zbornico? Kje je tu kaka zloraba? Kje kaka nekorektnost? Ali pa naj prišemo mi z odkritji, kako so agitirali svoje dni esdeesarski ministri?

»Zadnja karta g. Jelačina«, klepet »Slov. Narod«. Silno se moti, dični stari, ko to piše in že danes mu lahko povemo z vso sigurnostjo, da bo pisal g. Jelačin vsem volivcem v Zbornico še eno

karto in sicer po 22. septembru, ko se jim bo zahvalil za izkazano zaupanje!

Pa še eno karto bo pisal g. Jelačin in sicer častitljivemu »Slov. Narodu«, ki je s svojo nerodno pisavo bistveno pripomogel k zmagi Jelačin-Ogrinove liste.

KAKO LAZEJO.

»Jutro« piše pod gornjim naslovom: »Verjetno je, da tajništvo SLS sestavlja volilne oklice gg. Jelačina in Ogrina...« Torej v isti sapi, ko očita drugim lažljivost, pa ponavlja »verjetno« laž, ki prav odgovarja metodam SDS.

Ta stranka, ki je hotela pri volitvah v Zbornico sama paktirati s SLS, hoče sedaj vsakega, ki kandidira na Združeni stanovski kandidatni listi, proglašati za »klerikalca«. Se več, sploh vso volilno kampanjo bi rada proglasila kot delo SLS.

Gospodje od SDS, na teh lažeh boste obtičali sami dne 22. septembra, ko vam bodo slovenski pridobitni krogi obrli hrbe! Gnus nad metodami SDS je tako splošen v Sloveniji, da se kot sam ob sebi zdaj umeven izrek g. Jelačina, da je ravno narobe res, kar pišeta »Jutro« in »Slovenski Narod«.

Konec slovenskih srednjih šol v Italiji.

Z reformo srednjih šol po naučnem ministru Gentiliju leta 1923 je bila že zapetena usoda slovenskih srednjih šol v Italiji. Hrvatskih srednjih šol tedaj že ni bilo več. Pač pa so tedaj še obstajale popolna realka in nižja gimnazija s slovenskim učnim jezikom v Idriji in slovensko učiteljstvo v Tolminu. Z omenjeno reformo sta bili realka in gimnazija kratkoma odpravljena, od realke so ostali le razredi od petega dalje, vsako leto pa je odpadel po en nadaljnji razred, tako da so se letos v juliju za vedno zaprla vrata idrijske realke ravno na predvečer, ko je imela praznovati petindvajsetletnico svojega obstoja. Mesto odpravljene gimnazije v Idriji so s poznejšim odlokom uslovili nižji oddelek s slovenskim učnim jezikom na tehničnem zavodu v Vidmu (Udine). Učiteljstvo v Tolminu se je preosnovalo po novem zakonu, sicer pa je že pred preosnovo bilo bolj italijansko kot slovensko, po preosnovi pa je stalo slovensko le po imenu in po učencih.

Oba zavoda sta bila že po zakonu, ki ju je ustanovil, obsojena na skorajšnjo smrt. S šolskim letom 1927-28 bi moral namreč na obeh zavodih odpasti prvi razred, ker bi tedaj prvič izostal naraščaj iz slovenskih ljudskih šol. V naslednjih letih bi postopoma odpadli naslednji letniki, tako da bi bilo slovenskega oddelka tehničnega zavoda v Vidmu leta 1931 konec, učiteljstva v Tolminu pa tri leta pozneje. To pa se je zdelo šolski oblasti vsekakor predolg. Radi tega so tekmo preteklega šolskega leta kratkoma čez noč sredi šolskega leta odpravili nižji oddelek učiteljstva in obenem otvorili nižjo italijansko gimnazijo v Tolminu. S prihodnjim šolskim letom se otvorita samo še dva zadnja višja letnika učiteljstva. Toda ta dva ne bosta več niti po imenu slovenska. Oba definitivna učitelja, ki sta bila vsaj po imenu, ako že ne po čustvovanju Slovenca in od katerih je eden do sedaj vodil zavod, prenehata s poučevanjem na zavodu. Eden je premeščen v južno Italijo, drugi, učitelj risanja po poklicu, bo poučeval slovensko na italijanski gimnaziji. Kaj bo z ostalimi slovenskimi učnimi močmi, ki so bile vse le provizorično nameščene, ni znano. Večina bo morala gotovo s trebihom za kruhom po svetu.

Enaka usoda pa čaka tudi slovenski oddelki tehničnega zavoda v Vidmu. Po neki okrožnici šolskega oskrbnika v Trstu morajo namreč s prihodnjim šolskim letom, t.j. šol. letom 1926-27, biti vsi zavodi izključno italijanski. Tozadevni odlok ni bil sicer še izdan in bržkone tudi ne bo izdan. Vsekakor pa sta bila tudi oba definitivna učitelja tega zavoda, ki sta poučevala v slovensčini, premeščena.

Sicer ne bo nihče po tem zavodu jokaj saj je bil obisk tako pičel, da se moramo čuditi italijanski vladi, ki sicer tako pridno štedi in varčuje, da ni že prej uknila ta zavod, kjer sta bila v prvem razredu reci in piši dva, v drugem takisto samo dva v tretjem razredu pa štiri in v četrtem šesti učencev.

Slabo obiskana je tudi italijanska gimnazija v Tolminu, kljub temu, da učencem odpravljenega učiteljstva ni preostajalo nič drugega kakor da se vpišejo v ta zavod. Za prihodnje šolsko leto so povabili še razne italijanske učence iz drugih krajev in veliko si obetajo tudi od Skodnikovega konvikta, ki naj bi zvalil kaline. Ker pa kljub vsemu prizadevanju noče število učencev rasti očitajo spletke proti zavodu raznim uglednim osebam v kraju. Radi tega so morale požreti še marsikatero in vršile so se tudi hišne periskave. Šolski skrbnik Reina v Trstu in naučni minister v Rimu pa bosta poročala svetu, kako se v deželi kar cedi med slovenski manjšini; obenem pa se bodo bahali s številom italijanskih šol v inozemstvu.

IZ OKROŽNIC ZAGREBSKE DELAVSKE ZBORNICE.

Delavska zbornica je izdala te dni več okrožnic in spomenice, iz katerih posnemamo prav zanimive stvari.

Tako je zbornica vložila pri ministru za socialno politiko protest, ker železniška uprava (za Slovenijo nam ni znano! op. ur.) nasilno odteguje železniškim uslužbencem prispevke za gotove organizacije, ki se nazivljejo udruženja ali zveze nacionalnih železničarjev. (Mislijo je najbrže Udruženje jugoslovenskih narodnih železničarjev.) Protest se sklicuje na ustavo in na zakon o zaščiti delavstva, ki zagotavlja popolno svobodo delavskega združevanja. Tudi se v železniških delavnicah ne vrše predpisane volitve delavskih zaupnikov, kakor je to predpisano. Enako se vrši gaženje začasnega delavskega pravilni-

ka, dočim se niti ne misli na izdelavo stalnega pravilnika. Redukcije osebnosti in plač stalno ogrožajo položaj delavstva.

Druga okrožnica poroča o anketi zagrebške delavske zbornice dne 22. t. m., ki se je bavila s krizo lesne industrije v naši državi ter o položaju lesnega delavstva, kakor tudi o splošni gospodarski krizi.

Mesto osumnika je v lesni industriji v mnogih podjetjih vpeljan 10- in večurni delavnik. Delavstvu se pogosto zabranjuje delavske zaupnike. Higijenska zaščita in zdravstveno stanje delavstva je na skrajno slabi točki.

Zbornica navaja številne razloge za krizo lesne industrije, radi katere je najbolj prizadeto delavstvo. Kriza ni povzročena vsled prenapolnjenosti lesnega trga, nego vsled slabih kupovnih moči. Povojne potrebe so bile tako velike, da je lesna industrija znatno povečala svojo produkcijo, ki je za sedanji čas prevelika.

Državni proračuni rastejo v istem sorazmerju, po katerem pada nakupovalna moč konzumentov. Država pa uporablja gospodarstvu in konzumentim masam odvzeti denar večinoma za neproduktivne in nekoristne namene. Industrija in obrt iščeta izhod v cenah kreditih, visokih zaščitnih carinah in znižanju delavskih plač.

Zbornica zahteva od državne uprave, da zagotovi delavstvu dostojen položaj. Za rešitev gospodarske krize pa zahteva znižanje železniških tarif. Angažira naj se tuji kapital za zgradbo novih železniških omrežij. Ukinejo naj se vse carine na blago, ki se v državi ne proizvaja.

Pri davčni politiki pa zahteva zbornica, da se državni in avtonomni proračuni omeje na največ 10% iznosa narodnega gospodarstva. Zbornica zahteva progresivno obdavčevanje z eksistenčnim minimumom 30.000 Din. Vsi indirektni davki naj se zamenjajo z direktnimi. Državni proračun naj se reduciira, zlasti proračuni finančnega, vojnega in notranjega ministrstva.

V administraciji države naj se zamenja krutost in strogost centralizma z najširšimi samoupravami.

V ekonomski politiki pa naj se preskrbijo gospodarstvu na podlagi kolektivnega jantstva dolgoročni krediti. Trgovske pogodbe z inozemstvom pa naj omogočijo eksport naših produktov ter naj dvignejo naše gospodarstvo in s tem narodno blagostanje.

Politične vesti.

— Francoski list za zblizanje med Jugoslavijo in Bolgarijo. »Le Journal« v nekem članku izraža željo, da bi prišlo do obnove normalnih odnosov med Jugoslavijo in Bolgarijo. List ugotavlja, da bi mogla svobodna in močna Jugoslavija igrati glavno vlogo na Balkanu, če pride tam do pomirjenja. Pravi, njeni interesi obstoje v tem, da ustvari slogo v onem delu Evrope, kjer ona zavzema prvo mesto. Nič ne more biti bolj legitimno, kakor to, da se od sosedov zahtevajo dovoljni in energični ukrepi proti napadom. Toda taka čvrsta odločitev ne sme biti predmet senzacionalnih not in obešanja na veliki zvon. Francija ne more storiti drugega, kakor da svoji zvesti zaveznici priporoča zmernost v teh vprašanjih, ki so tako važna za Balkan in za mir na Balkanu.

— Kondilis o grški politiki in o odnosu Grčije do Jugoslavije. Novi diktator Grčije je izjavil, da smatra kot svojo prvo nalogo, da izvede v redu in miru grške parlamentarne volitve, ki bodo 20. oktobra. Prepričan je, da se bo narod tedaj jasno izjavil kako obliko vlade da želi. Žal se ni posrečilo postavitev koncentracijske vlade, ker so strankarska nasprotja še prevelika. Vso pažnjo bo posvetil depolitizaciji vojske, kar odločno odobrava tudi ogromna večina oficirjev. — Glede odnosov z Jugoslavijo je dejal Kondilis, da še ni mogel vsled preobremenjenosti preštudirati sklenjene konvencije z Jugoslavijo. Vendar pa že sedaj izjavlja, da ve, da je treba srbsko trgovino napotiti preko Soluna in da bo s svoje strani vse storil, kar je v njegovi moči, da bodo odnosi s Srbijo čim bolj. Toda konvencije sme ratificirati samo parlament in zato bodo te sedaj prepisane in poslane vsem šefom političnih strank v izjavo.

Primorsko.

Pred nekaj meseci so bile raztegnjene na Julijsko Krajino dolžbe italijanske zakonodaje glede socialnega zavarovanja za slučaj bolezni in delavskih nezd. Ta zakonodaja predvideva za vsako pokrajino le okrožne bolniške blagajne in potrebno število njenih podružnic. V zakonu, s katerim je bila ta zakonodaja raztegnjena na Julijsko Krajino, je pa bilo rečeno, da sme minister za gospodarstvo dovoliti nadaljni obstoj v Julijski Krajini od prej poslužitvi bolniških blagajnic, ako te odgovarjajo gotovim pogojem in spravijo svoja pravila v sklad z novo zakonodajo. Ta nova pravila — tako je veleval zakon — bodo bolniške blagajnice, ki hočejo še nadalje obstojati, morale v gotovem roku predložiti ministru v odobritev.

V Trstu sta obstajali poleg več italijanskih dve slovenski blagajni, in sicer »Slovensko bralno in podporno društvo« in »Delavsko podporno društvo«. Odbora obeh teh društev sta, da zagotavljata ta nadaljni obstoj vsaj ene, na izmed obeh slovenskih bolniških blagajnic, na podlagi sklepa tozadevnih občinilni zborov izdala nova pravila v smislu nove zakonodaje ter načrt za združitev obeh društev v novo, edino slovensko bolniško blagajno v Trstu, ko je prišel še pred potekom roka za predložitev novih pravil dekret ministrstva, s katerim sta bili obe slovenski bolniški blagajni v Trstu razpuščeni in njiju likvidacija poverjena uradni okrožni bolniški blagajni za tržaško pokrajino.

Med tem pa objavlja včerašnji Uradni list kraljevine Italije, dekret ministrstva za gospodarstvo, s katerim se dovoljuje nadaljni obstoj večine v Trstu od prej obstoječih italijanskih bolniških blagajnic.

Spectator:

Makedonska hidra.

Pod tem naslovom je obelodanil naš prijatelj Herman Wendel v dunajski »Arbeiter - Zeitung« zelo poučno razpravo o temi, ki je našim in bolgarskim šovinistom tako neljuba, da bi spali spanje pravičnega, če se o njej ne bi nikdar izgubila kakršnakoli beseda. Ne bom citiral, kako misli Wendel o tem vprašanju. Toda Wendel je drugačnega mnenja kot zastopniki naše notranje in zunanje politike in pravi: problem je tu in čim bolj ga zanikate, tem hujše izžareva vso silo usodnosti. Moj namen je, sprožiti par misli, kako bi se utegnili rešiti to perečo, za balkanski mir eminentno važno vprašanje.

Makedonija je pokrajina, ki v svoji etnični sestavi ne gravitira proti Beogradu, ne proti Sofiji in tudi ne proti Solunu. Njen kulturni, socialni in ekonomski problem je organski vzniknil iz pokrajine in zato ne more biti rešitve ne v Beogradu in ne v Sofiji, temveč v — Skoplju. Vsaka rešitev izven Skoplja nosi v svojem bistvu kal novih konfliktov. Etnično je prebivalstvo Makedonije tako pestro, tako različno sestavljeno, da ni mogoče ugotoviti, kateri element prevladuje v tej krvi: turanski, helenski ali arnavtski. Na makedonskih tleh se zviža v konvulzivnih krčih človek, ki mu hočejo s silo vzbrizgati nekak anti-toxin proti »strupu« njegove podedovane mentalnosti. Borba »makedonstvujočih« n. pr. je ravno vsled tega tako problematična in zanimiva obenem, ker nima ambicije, priboriti si fizičnimi sredstvi istih narodno - manjšinskih pravic, za katere se bore druge evropske manjšine z legalnimi sredstvi. Todor Aleksandrov in general Protogerov še nista postavila točne definicije, ki naj bi splašeni Evropi povedala, kako da je razumeti težnjo Makedonije. Eno je torej gotovo: to ni manjšinsko gibanje, ki hoče vzpostavitev zakonitih norm za pacifikacijo Makedonije. Preveč romantičen je ideal, ki se zanj borijo člani notranje revolucionarne makedonske organizacije. Sofijo uporabljajo le kot nekako operacijsko bazo. Ali vsi njihovi pogledi so uprti v Skopje... Iz gornjega je razvidno, da makedonskega vprašanja potom politične mehanike ni mogoče približati rešitvi, ki bi istovestno zadovoljila Beograd in Sofijo. In zato naj nikdo ne misli, da je mogoče zadušiti duhovne težnje z demaršami, vojaškimi operacijami, torej diplomati-

čnim potom. Lahko je posuti tleča pogorišča z žagovino; prej ali slej bo izbruhnil plamenček in igra se ponavlja z vso logiko makedonskega iredentizma. Pravzaprav sta Beograd in Sofija pomilovanja vredna, ker ne vidita oziroma ne četa videti ključa definitivne rešitve. V njuni moči pa je, zlasti v območju Beograda, da odpravita za vedno kamen spodtike.

Rešitev — diskusija o tem predlogu je mogoča, nikakor pa na terenu obrabljene predhodke o oziru na narodno in državno edinstvo — si zamišljam sledečo: Avtonomija, ki jo želijo skoro brez izjeme vsi Makedonci, se realizira potom ustavne revizije. Poprej bi imenovala beograjska vlada velike župane iz vrst preizkušenega, politično v tej zadevi ne zainteresiranega slovenskega uradništva. Slovenski orožniki in policijski organi bi prevzeli varnostno službo in v postopanju s prebivalstvom bi se moral izražati blagodejni vpliv zapadne humanosti. Makedonija postane, ko preide doba preizkušnje — recimo doba treh nadaljnjih let — avtonomna pokrajina, v kateri bi rezidirala stalno en član naše vladarske hiše. Glavno mesto je Skopje; tu je sedež makedonske pokrajinske skupščine, ki sklepa o vseh vprašanjih samouprave. Proglasiti bi bilo treba popolno ravnopravnost srbskega, bolgarskega, turškega, grškega in arnavtskega jezika in zakonito prepoved širjenja vsake nacionalne nestrpnosti. Pravna fakulteta v Skoplju se spremeni v najmlajšo samostojno univerzo Kraljevine, na kateri bi se gojila zlasti filologija balkanskih in azijskih jezikov. Skopje, makedonska prestolnica slavnih Karadjordjevičev, se izpremeni v centrum zvezne kulture; prebivalstvu je dana možnost neoviranega socialnega ekonomskega razvoja...

»Utopisti! Rušilec enotne države!« tako slišim protestirati nekatere čitatelje teh dobrohotnih vrstic. Prišel bo dan, ko bodo mnogi spoznali, da je to edina rešitev tega vprašanja, če ne bo že prepozno. Ko je umirala pokojna Avstro-Ogrska, so se zdravniki spomnili rešilnega jelsirja: federalizma, trijalizma itd., toda prepozno. Dr. Lammars, ki je prej svetoval v tem smislu, je moral tiho pristopiti k smrtni postelji in zatiniti monarhiji oči. Sicer pa: to ni predlog, le misli so, ki sem jih tako nanižal...

Pred zasedanjem Zveze narodov.

Od našega ženevskega poročevalca.

Točno po programu se je dne 2. septembra sestel v svoji 41. sešiji Svet Zvez narodov v javni seji. Svetu predseduje češki zunanji minister Beneš ter so zbrani: Briand, Chamberlain, Scialoja, Ishii, Vandervelde, Uden in Guan, medtem ko sta španski in braziljski delegat izostala. Posebno odsotnost španskega delegata Palacios se zelo razli-

čno presoja. Njegova odsotnost se to tolmači kot demonstracija proti sklepu, da se Španiji ne podeli stalnega mesta.

Pred javno sejo Sveta narodov se je sestel Svet pod predsedstvom Beneša k zaupni seji, na kateri je bil odobren dnevni red letošnjega jesenskega zasedanja Sveta. Najprej je bilo določeno, da se ustanovi stalno mesto v Svetu za Nem-

čijo, in še le nato sklepa o poročilu specialne komisije za razširjenje Sveta Zvez narodov. Nadaljnji dnevni red je znan ter ostane neispremenjen.

Kot prvi je referiral zastopnik Švedske Uden o delu opijumske komisije. Dalje sta bila odobrena referata japonskega zastopnika Ishii-a o delu higijenskega komiteja in referat urugajskega delegata Guanisa-a o delu prometne komisije.

L. M.

Uspeh komisije za razširjenje Sveta Zvez narodov.

Zeneva, 3. septembra 1926. Izvirno. V četrtek zvečer so se je nadaljevala pogajanja za reformiranje Sveta Zvez narodov razširi, in sicer tako, da bi se ugodilo vsem upravičenim zahtevam posrednih držav. Nadaljevala se je diskusija o lord R. Cecilovem in Fromageotovem predlogom nestalnih sedežev Sveta. Ta predlog je bil končno od vseh udeležencev enoglasno sprejet, glasovanja pa se je vzdržal zastopnik Španije. Poljska in Švedska sta v principu pristali, sta si rezervirali nekaj pridržkov. Zastopnik Poljske ni bil s celotnim projektom povsem zadovoljen, zastopnik Švedske pa je povdarjal, da bo on s projektom zadovoljen, če se pokaže, da ta projekt faktično urejuje vsa stoječa sporna vprašanja. V nadaljnjem se je razvila zelo živahna debata med španskim poslanikom Palaciosom in lord Robert Cecilom. Debata je postala deloma zelo kritična, ker je zastopnik Španije energično zahteval, da se konstatira, da je večina delegatov že naprej bila proti temu, da se dodeli Španiji stalni sedež. Ker se je debata zavlekla, so preložili nadaljevanje seje za danes jutraj.

Danes dopoldne je zaključila specialna komisija za razširjenje in reformo Sveta Zvez narodov definitivno in uspešno svoje delo. Pričakuje se, da bo že na današnji popoldanski seji Sveta Zvez narodov došel ta elaborat na pretes. Včerajšnja kontroverza lord R. Cecil - Palacios se je preko noči ublažila ter so se končno le sporazumeli. Sejo je zaključil slavnostni govor predsednika Motta, ki je povdarjal važnost dovršenega dela. Konstatiral je, da se Nemčija lahko takoj sprejme v Zvezo narodov ter se ji lahko takoj izroči tudi v Svetu Zvez narodov stalno mesto. V tem pogledu je pač kriza, ki je vladala v marecu mesecu t. l. popolnoma odstranjena. Pohvalno je omenil Poljsko in Kitajsko, ki sta dokazale svojo dobro voljo, s tem da sta se zadovoljile s kompromisnim sklepom, pristale na spomenico komisije ter se zadovoljile z nestalnim sedežem.

Dalje se je povdarjalo, da so se člani komisije prizadevali čim najbolj mogoče ustreči zahtevam Španije. Prosil se je tudi španskega zastopnika, da priporoči madridski vladi sprejem kompromisne rešitve, na katero so vse ostale zainteresirane države pristale. Motta je povdarjal, da se trenutno španskega definitivnega stališča še ne pozna, vendar upa, da si bo Španija to resolucijo pravilno tolmačila. Zelo mučno in neprijetno bi Zveza narodov občutila, če bi se Španija od-

tegnila od sodelovanja pri Zvezi narodov. Motta je dalje povdarjal, da je sicer Brazilija prijavila svoj izstop iz Zveze narodov, vendar pa s sigurnostjo upa, da se Brazilija v teku dvehletnega odpovednega roka še premisli, posebno ker se je pri reorganizaciji Sveta Zvez narodov posebno upoštevalo želje latinske Amerike ter se je komisija dodelila tej grupi držav tri mesta.

Nato se je zahvalil senator Scialoja vsem članom komisije in zlasti predsedniku Motti za njih uspešno delo.

Predlogi komisije sicer še niso končno veljavni, vendar je gotovo, da jih bo Svet Zvez narodov v celoti odobril.

L. M.

NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI.

Razpis gledališkega abonmaja za sezono 1926-27.

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani razpisuje gledališki abonma za sezono 1926-27 in sicer za abonmaje A, B, C, D in E. Vsak abonent dobi tekom sezone 1926-27 to je od 1. oktobra 1926 do septembra 1927 po 20 dramskih in 18 opernih predstav. Abonma se plačuje v osmih zaporednih mesečnih obrokih, prvi obrok na dan podpisa abonmaja v septembru ostalih sedem obrokov pa v času od 1. do 5. vsakega meseca, to je od oktobra 1926 do vstetega aprila 1927 pri gledališki blagajni v dramskem gledališču. Cene za polno plačani abonma so: Lože v parterju 8 obrokov po 465 Din; lože I. reda št. 1—5 8 obrokov po 540 Din; lože 6—9 8 obrokov po 620 Din; balkonske lože 8 obrokov po 325 Din. Partnerni sedeži v osmih plačilnih obrokih. I. vrsta 135 Din obrok, II.—IV. vrste 120 Din obrok, V.—IX. vrsta 115 Din obrok in X.—XI. vrste 100 Din obrok. Balkonski sedeži v osmih obrokih: I. vrsta po 110 Din, II. vrsta po 80 Din, III. vrsta po 75 Din obrok. Galerija I. vrsta 55 Din obrok, II. in III. vrsta po 45 Din obrok, IV. in V. vrsta po 35 Din obrok. Državni uradniki imajo na zgoraj navedene cene 25 odstotkov popusta ter plačujejo svoj abonma ravno tako v osmih mesečnih obrokih. Tabela cen je na razpolago pri podpisu gledališkega abonmaja.

Priglasje za gledališki abonma sprejema gledališka uprava v veži dramskega gledališča in sicer od 9. septembra dalje vsak dan razven nedelje od 9. do 12. in od 15. do 17. ure. Za lanske abonente reda A, B, C, D, E in F so lanski sedeži, odnosno lože rezervirane do vstetega torka 14. septembra. Ker je razpisano letos le 5 gledaliških abonmajev, prosijo uprava lanske abonente reda A, B, C, D in E. Od srede, dne 15. septembra se na istem mestu in ob istem času sprejemajo novi abonenti. Priglasji za abonma se zaključijo v soboto, dne 18. septembra popoldne. Uprava prosi vse one, ki se nameravajo abonirati, da s svojimi priglasili ne odlašajo, ker se nobenemu staremu abonentu ne bo hranilo lanskega mesta dalje kot do torka 14. septembra popoldne. Vsi državni uradniki, ki imajo pravico na znižane cene abonmaja se morajo pri vpisu izkazati s svojo uradno železniško legitimacijo ali pa s potrdilom njihovega uradnega predstojništva. Uprava opozarja, da je abonma neprenosljiv na drugo osebo in med sezono tudi neodpovedljiv. Odpoved je mogoča le v izjemnih slučajih in to s pritrilom gledališke uprave, sicer mora vsak abonent plačati celotni znesek letnega gledališkega abonmaja ali pa dnevne cene vseh predstav, ki so bile za dotični abonma do odpovedi odigrane. Uprava prosi tudi, da se vsi abonenti javijo osebno pri podpisu abonmaja. Pismene prijave se sprejemajo le v tem slučaju, ako je zajedno plačan tudi naročilu odgovarjajoči znesek.

REPERTOARNI NAČRT NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI ZA SEZONO 1926/27.

A. Drama:

1. Klasiki: Sophokles: Antigona, tragedija. Shakespeare: Makbeth tragedija v petih dejanjih, Romeo in Julija, tragedija v petih dejanjih in Mnogo hrupa za nič, komedija v petih dejanjih. Moliere: Skopuh, komedija v petih dejanjih, Ljubezen — zdravnik, komedija v treh dejanjih. Schiller: Kovarstvo in ljubezen, tragedija v petih dejanjih.

2. Slovanski repertoar: Cankar: Hlapci, drama v petih dejanjih. Jalen: Srenja, drama v štirih dejanjih. Remec: Učiteljica Pavla, drama v treh dejanjih. Begović: Božji človek, drama v treh dejanjih. Tolstoj: Luč sveti v temi, drama v štirih dejanjih. On je vsega kriv, dvojevanka. Dostojevski: Zločin in kaznen, scene iz romana. Jevrejnov: Glavna stvar, komedija v štirih dejanjih. Hilbert: Drugi breg, drama v štirih dejanjih. Jeromski: Ušla mi je prepelika, komedija v treh dejanjih.

3. Moderni tuji repertoar: Rabindranath-Tagore: Pošta, enodejanka. Shaw: Sv. Ivana, šest prizorov z epilogom. Galsworthy: Joy, igra v treh dejanjih. Balzac: Mercadet, komedija v treh dejanjih. Claudel: Oznanjenje, misterij. Romans: Knock, komedija v treh dejanjih. Strindberg: Tovariši, komedija v štirih dejanjih.

Ta repertoar se bo razširil še z nekaterimi deli najnovejše svetovne, zlasti najnovejše slovanske dramske produkcije. Vpoštevala se bodo vsa dobra novo spisana izvirna slovenska dela. Iz dramskih del, navedenih v repertoarnem načrtu, bo vprizorjenih za abonente 20 del. Za mladino bo drama naštudirala dve pravljici.

Kot ljudske in nedeljske predstave so med drugimi v načrtu: Linhard: Veseli dan ali Matiček se ženi. Nestroy: Lumpacij vagabund in Sem ter tje. Anzengruber: Slaba vest.

Radivoj Rehar:

Dvomi.

Zgodi se včasih, da zdvoim nad vsem in nad samim seboj in da se z grozo v duši vprašam: ali sem ali nisem? Ali sem in sem bil jaz tisti, ki je gologlav in bosonog dirjal po vasi in se drl, ker je kradel sladkor in je bil tepen? Moje oči ne vidijo tistega paglavca in tistega sladkorja in šibe in vasi in moje roke ne morejo otipati ne njega, ne vseh tistih sladkih in grenkih reči. Samo nekje, v nekem tajnem, neznanem kotu je skrit spomin, ki pravi, da je bilo nekoč tako, nekoč — pred davnimi, davnimi leti.

Soba je polna soparnega vzdušja. Od sprejdanja do zadaj so vrste klopi in v vsaki sedelci. Mladi so in tam zunaj je pomlad; polna cvetja so zelena polja, polni čara so samotni lesovi, življenje vabi, kliče — oni pa so priklenjeni na ozke klopi, zajeti v oniparno vzdušje in njihovi obrazi so ko obrazi starev.

Kdaj je bil rojen Napoleon? zahrešči bradati profesor pred katedrom in fantek pred njim vztrepeče, ko da bi ga ledena roka snrli zgrabila za vrat in iz njegovega grla ni glasu.

»Ne veš?« zahrešči vdrug profesor. »Poberi se! Kljukko dobiš!«

Fantek gre in njegovi koraki so podobni korakom zločinca, ki se bliža vislicam. Nad njim visi strašna kljukca in rabelj-profesor iztega roke. Še hip, dva in te strašne roke bodo zdrobile njegov droben vratek.

Ali sem bil jaz tisti fantek ali nisem bil? Ali je sploh bila kdaj in kje taka soba s klopmi, z mladimi starci, rabeljem-profesorjem in s kljukami, grozo in vsemi onimi strašnimi rekviziti? In potem: Ali je bil Na-

poleon sploh kdaj rojen? Ali je sploh živel? Kako naj vem vse to? Moje oči ga niso videli in moje roke ga niso otipale in nekoč je napisal debelo knjigo, da Napoleona res nikdar ni bilo, da ga je rodila sama fantazija, bolna fantazija. Ali je bil — ali ga ni bilo?

Ali sem bil jaz tisti, ki je jokal, ker ga ni pogledala mlada šolarica z zlatimi lasmi, modrimi očmi in rdečo čepico na glavi? Ali sem bil jaz tisti, ki ji je pisal solzava pisma in še bolj solzave pesmi? Ali je bila ona tista, ki sem jo ljubil s prvo ljubeznijo in — ali je sploh bila? Morda je to samo nekoč in nekje čitana zgodba mladih src, pravljica, bajka in ni bilo nikoli na nje ne zlatih las, modrih oči in rdeče čepice na njenih glavah.

In tista črnolaska z živimi očmi, z demonskim srcem in demonskimi poljubi — ali je bila ali je ni bilo? In je bila vsa tista vitrava mladost, vse tiste sanje, so li bile? Vsa brepenjenja, vsi upi, vse nade in tisoč bolečin in razočaranj, tisoč dvomov in obupov — je mar bilo vse to, vse to?

In sem bil jaz tisti, ki so ga oblekli v raztrgane in umazane cunjice s svetlimi gumbi, ga postavili v dolgo vrsto enakih in ga podili po poteptanih pašnikih od jutra do večera in so rekli, da je to potrebno domovini? In tista domovina? Nikoli je nisem videl, nikoli otipal in tudi oni je niso, pa so vendar rekli, da je in da zahteva njen blagor, da sem oblečen v raztrgane in umazane cunjice s svetlimi gumbi in da tekam od jutra do večera po pohojenih pašnikih in da se obračam samo tako in tolikokrat, kakor veleva njen ukaz in bi ji škodovalo, če bi se obrnil preveč ali premalo. Za tisto domovino, so rekli, je treba trpeti žejo in glad, treba je za njo dovoliti ušem in stenici in bolham, da pijejo mojo kri in treba je umre-

ti, tudi umreti, če ona hoče in ji je to v korist. O, tista domovina, če bi jo le enkrat videl, le enkrat otipal, enkrat samkrat, pa bi rad tekal in umrl in vse, vse karkoli bi hotela bi storil. Pa nisem je ne videl, ne otipal, samo slišal sem, da je umrla in da je ni več. Ali more domovina sploh kdaj umreti, če je res domovina? Ali je bila ali je ni bilo? O, če bi vedel, če bi vedel.

In — ali je bil, ali je bil tisti narod, radi katerega so me preganjali, napadali, obrekovali in opljuvali, ker rekli so — da narod tako hoče? O, če bi ga mogel videti vsaj z enim očesom in otipati vsaj z enim prstom, tisti narod, ki je velel — ker tako so rekli — da me morajo preganjati, napadati, obrekovati in opljuvati; tisti narod, ki jim je dal tak ukaz in tako pravico. Tisti narod bi rad poznal, rad bi mu pogledal iz oči v oči, rad bi mu prožil desnico in mu izrazil svoje najgloblje sožalje. Da, sožalje, kajti narod, ki je tako bolan, da ga samo pogled na trpinčene ozdravi in obvaruje zlega, je vreden sožalja. Pa še radi nečesa bi mu izrazil sožalje, radi tega namreč, ker se mora pokoriti služabnikom, katere si je izbral. Pomislite vendar: narod si izbere — sam si izbere, prosim — svoje služabnike in če jih potem ne uboga, ga preganjajo, bižajo in opljuvajo — v njegovem lastnem imenu. Nisem še videl tega naroda in ne vem: je ali ni, toda če je, mi je žal zanj in za njegovo žalostno usodo. Ubogi narod.

Tako ne vem za tisoč stvari ali so ali jih ni. Živim in ne vem, če živim, ljubim in ne vem zakaj, trpim in ne vem čemu, kajti jutri, ko ne bo več življenja, ne ljubezni, ne trpljenja, bo vse kakor da nikoli in nikdar ni bilo. Le eno je: trenutek sedanjosti, nekončni drobni večnosti, ki je brez začetka in brez konca — ki je in ni...

Dnevne vesti.

NEPOBOLJŠLJIVI DENUNCIANTI.

Kakor vselej, tako so tudi na odlok notranjega ministra o spremembah na ljubljanskem magistratu odgovorili esdeesarji z denunciacijo.

Sami prevratni separatisti so tisti, ki zahtevajo odstop »veleugledne« esdeesarske trojice, so govorili v Beograd.

Podla denunciacija je to in vrhu tega še glupa! Zakaj radi bi poznali prevratne separatiste, ki zahtevajo, da prevzame magistratne posle vladni komisar in da ta volitve izvede.

Ampak kaj briga esdeesarje, če je denunciacija še tako glupa. Glavno jim je, da sploh denuncirajo, ker samo od denunciacije se živi njih stranka.

VOLILEM V ZBORNICO!

Te dni razpošlje Zbornica vsem volilecem glasovnice. V glasovnico naj vsak volilec nalepi kandidatno listo, ki mu jo pošlje naša volilna pisarna tiskano. Pazite predvsem, da nalepite v glasovnico ona imena, ki odgovarjajo vašemu odseku in kategoriji. Na primer: volilec II. kategorije trgovine nalepi imena tistih štirih kandidatov in štirih namestnikov, ki kandidirajo v II. kategoriji trgovine. Volilno pravico imajo tudi žene!

Volitve so tajne! Nihče ne more ugotoviti, katero kandidatno listo ste volili. Ne pustite se ustrahovati od volilnega terorja SDS. Nasprotno pripravljajo velik volilni aparat ter so pripravljeni poseči po skrajnih sredstvih, samo da bi dosegli zase količjak ugoden rezultat.

Noben pošten in uviden volilec ne bo volil esdeesarske kandidatne liste!

Vsi pridobitni sloji bodo poklonili svoje zaupanje **Združenim stanovski kandidatni listi**, na kateri so združene vse skupine razen SDS!

Agitirajte za čim sijajnejšo zmago slovenske gospodarske fronte in za popoln poraz esdeesarskih kandidatov. Dne 22. septembra se mora uničiti škodljivi vpliv SDS na slovensko gospodarstvo in na naš gospodarski parlament — na Zbornico za trgovino, obrt in industrijo!

Volilna pisarna Združenih stanovskih kandidatnih list se nahaja v Kolodvorski ulici 8. Nanjo naj se obračajo naši somišljeniki glede vseh informacij, tičečih se volitev v Zbornico.

— **»Uradni list«** ljubljanske in mariborske oblasti objavlja v zadnji številki pravilnik o ustroju šol za slabo nadarjene otroke, poveljnik za sprejem v pomožno šolo ter učni načrt za I., II., III. in IV. razred osnovnih šol v naši kraljevini. Novi učni red stoji v veljavo začetkom šolskega leta 1926-27.

— **Redukcija uradov.** Finančno ministrstvo je odredilo, da se ukinejo vse generalne direkcije v njegovem področju, razven generalne direkcije računovodstva. Vsled tega se ukine tudi generalna direkcija carin. Njene agende preozame ravnateljstvo carin v Beogradu. Centralne carinske blagajne v Mariboru in na Sušaku se ukinejo. Agende mariborske carinske blagajne se razdelje med zagrebško in ljubljansko glavno carinsko blagajno.

— **Redukcija učiteljske.** Prosvedno ministrstvo je odredilo, da se ukinejo postopoma, od leta do leta sledeča učiteljska: v Subotici (žensko) Novem Sadu (žensko), Užicu, Negotinu, Danilovgradu, Beranah, Križevcih, Gospiću in Beogradu (moško). Letos se završijo na vseh omenjenih učiteljskih — izvezmiki učiteljska v Derventi, ki se ukine že letos popolnoma — samo prvi letniki. — Novo učiteljske se odpre v Banjaluki.

— **Podpore za šolske zgradbe.** Za zgradnjo šolskih poslopj so dovoljene naslednje podpore: Dvorska vas v kočevskem okraju 85 tisoč dinarjev, Lipljenje 30.000 Din, Sv. Jurij pri Grosupljem 20.000 Din, Laverca 30.000 Din, Spodnja Slivnica 20.000 Din, Ribče pri Litiji 20.000, Podlomek pri Železnikih 20.000 Din, Papeži v kočevskem okraju 20.000 Din, Dolnja Briga 20.000 Din, Davča pri Sorici 20 tisoč dinarjev, Bojanci 15.000 Din; v mariborski oblasti pa: Lepa Njiva pri Mozirju 20.000 Din, Liboje 20.000 Din, Kostrivnica 20.000 Din, Dolnja Bistrica 20.000 Din, Skorna 20 tisoč dinarjev, Čemšenik 20.000 Din in Stanarinec 15.000 Din.

— **Odobrene čitanke.** Prosvedno ministrstvo je odobrilo, da se uporabljajo v nastopajočem šolskem letu vse one čitanke, ki so bile sprejete na konkurzu l. 1923 in v katere so vnešene izjemne, ki so jih zahtevali referenti strokovne komisije glavnega prosvednega sveta za pregled učbenikov.

— **Učiteljski dopusti.** Prosvedno ministrstvo je poslalo vsem šolskim nadzornikom okolišnic, v kateri zahteva, da mu predložijo nadzorniki takoj seznam vseh učiteljev, ki se s 1. septembrom niso prijavili za nastop službe. Razven tega je odredilo ministrstvo, da imajo predložiti učitelji, ki prihajajo iz notranjosti države v zadevah dopustov v Beograd v vsakem slučaju potrdilo nadzornika, da soglasja s tem, da dobi učiteljski dopust.

— **Posojilo mesta Maribora.** Veliki župan mariborske oblasti je posetil te dni v Rogaški Slatini direktorja Hipotekarne banke v Beogradu Markovića. Poset je v zvezi s projektom komunalnega posojila za Maribor. Ker kaže g. Marković za Stajersko veliko zanimanje, je upravičena nada, da akcija uspe.

— **Špansko vojno brodovje v naših vodah.** Poročali smo že v našem listu, da poseti v prvih dneh septembra špansko vojno brodovje na uradno povabilo naše vlade naše luke. Kakor smo izvedeli se ta poset izvrši dne 7. septembra ter se na ta dan zasedrjo 3 bojne jedinice prvega reda v splitski luki. Odtod bode brodovje odplulo še k posetu Boko Koforske nakar se vrne v svoje domače luke. Španska vlada je povabila odposlanca naše vojne mornarice k posetu njenih vojnih

luk tako, da bode naši mornarici dana možnost bliže se spoznati z ustrojstvom in ureditvijo španske vojne mornarice. Ker je to prvi korak v naši novi državi k navezanju stikov s Španijo smemo pričakovati, da mu bodo sledili še nadaljnji.

— **Kongres pravnikov v Ljubljani.** Tajništvo je pripravilo za vsakega člana posebno kuverto, v katero je vložilo program, nakaznico za stanovanje in vstopnice k prireditvam. Člani, ki so zaprosili, da se jim preskrbi stanovanje, dobijo te kuverte takoj po prihodu v Ljubljani v stanovanjskem biroju velesojma na glavnem kolodvoru. Drugi dobe te kuverte v pisarni kongresa, ki bo poslovala od 8. do 12. septembra v sobi št. 28 okrajnega sodišča. Ljubljanski člani se naprošajo, da dvignejo svoje legitimacije s kuverto vred od torika popolnoma naprej v tej pisarni. Druga potrebna navodila obsega program.

— **Tretji kongres »Svojine« ali »Lastnine«**, organizacije društev hišnih in zemljiških posestnikov kraljevine SHS, se vrši letos v naši beli Ljubljani. Za kongres je prijavljenih mnogo gostov iz naše države in iz inozemstva. Mednarodna zveza v Parizu pošlje svoje zastopstvo, ravnotako organizacije posestnikov iz Češkoslovaške, Nemčije, Nemške Avstrije, posebno polnoštevilno je prijavljena udeležba iz Hrvatske, Dalmacije, Bosne in Hercegovine. Srbska mesta, v prvi vrsti Beograd odpošlje večjo delegacijo. Gostje se pripelejo v Ljubljano že v ponedeljek 6. t. m. ob pol peti, oziroma ob deveti uri zvečer na glavnem kolodvoru jih sprejme deputacija ljubljanskega društva. Mestna občina je v počast tem gostom dala na mestnih poslopjih razbošiti zastave, temu zgledu naj slede gotovo vsi ljubljanski hišni posestniki, saj bo Ljubljana te dni sprejela njihove tovariše.

V torek, 7. septembra, se vrši v čast gostom v veliki dvorani Uniona ob 8. uri zvečer pozdravni večer, pri katerem sodeluje železničarska godba »Sloga«. Vstop prost. Družine posestnikov in njih prijateljev so vljudo vabljeni k udeležbi. Glavno zborovanje Zveze jugoslov. društev se vrši v torek, 7. t. m. v Mestni zbornici ob 9. uri dopoldne ter obsega poleg formalnosti poročilo o nalogah in predlogih kongresa, vse podrobno delo se bo izvršilo v odsekih, kateri bodo za enkrat štirje, in sicer: 1. stanovanjski, 2. davčni, 3. kreditni, 4. organizatorni. Kongres bo obravnaval torej važna in za vsa naša javnost zanimava vprašanja. Za posamezne odseke so določeni posebni referenti, tako za stanovanjskega dr. Marinkovića Beograd, za davčnega Čačkovića Zagreb, za kreditnega ravnat. Ebrića, za organizatornega Pira, Ljubljana.

Odseki zborujejo v torek dopoldne in popoldne v poslopju Magistrata. Manifestacijsko zborovanje hišnih posestnikov kralj. SHS se pa vrši na praznik, 8. septembra 1926 točno ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani hotela Union. Za to zborovanje vlada veliko zanimanje, posebno najbližja ljubljanska okolica se pripravljajo, da poseti polnoštevilno to zborovanje, ki bo obenem glasen opominu merodajnim krogom, da prično na drug način reševati stanovanjsko vprašanje, s samimi zakoni, o tem so se tekom devetih let prepričali, ga ne bodo rešili. — Občni zbor Pokrajinske zveze hišnih posestnikov iz Slovenije se pa vrši v torek, 7. t. m., v Mestni zbornici ob 5. uri popoldne.

— **Odkritje spomenika Strossmayerju v Zagrebu.** Kot poročajo, se ima vršiti slavnostno odkritje Strossmayerjevega spomenika v Zagrebu v drugi polovici meseca oktobra. Natanični termin še ni določen.

— **Zagrebska radiopostaja** funkcionira prav dobro. Glasom dopisov jo čujejo brezhibno v Avstriji, Švici, Italiji, na Poljskem itd. Te dni pa je prišlo nepričakovano poročilo, da so jo čuli prav dobro celo v Alžiru ter v Skeletiji (Severna Švedska — razdalja 2100 km.)

— **Delavska zbornica za odpuščene delavce TPD.** Z ozirom na razmere, nastale pri rudnikih TPD, vsled katerih preti tisočim rudarjem in njihovim družinam največja beda, je imela Delavska zbornica večeraj v nedeljo, dne 5. septembra t. l. izvanredno sejo upravnega odbora, ki se je izključno pečala le s temi razmerami. Upravni odbor je izvolil iz svoje srede permanentni odsek, ki mu je naloga, da podzame vse korake, da se čin TPD, ki je v svojem bistvu edinstven, za vsa nadaljnja bodočnost prepreči. Izvoljen odsek je takoj stopil v stik z vsemi merodajnimi faktori, v prvi vrsti se je obrnil na rudarsko glavarstvo, stopil v stike z zbornico za trgovino, obrt in industrijo itd. Če bo treba bo odsek poslal tudi deputacijo interesentov pod podstvom predsednika zbornice, g. Čobala v Beograd. Vsekakor se je upravni odbor odločil, da izposluje prizadetemu delavstvu polno odškodnino za protizakonito zamujeni čas. Izvoljeni odbor je sklenil, da se obrne tudi na najvišjo instanco.

— **Nov delavski list.** Izšel je list »Delo«, ki ga izdaja delavska skupina »Zjedminjenje«. Uredništvo lista je v Ljubljani, tiska ga pa »Ljudska tiskarna« v Mariboru.

— **Pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani** je razpisano službeno mesto zobnega tehnika-asistenta, nadalje službeno mesto zobne tehničarke-asistentke in blagajničarke. Tudi sprejme urad za sedaj brezplačno v službo vajenca za zoboteknično delavnico, ki mora dokazati, da je absolvirala mešansko ali štiri razrede srednje šole. Interesente opozarjamo na tozadnji razpis v »Uradnem listu« z dne 4. septembra.

— **Iz diplomatske službe.** Za našega poslanika v Pragi je imenovan dosedanji poslanik v Varšavi Branko Lazarević, na njegovo mesto pa pride dosedanji praški poslanik Ljuba Nešić.

— **Iz zdravniške službe.** Dr. Edvard Fajdiga je imenovan za zdravnika - pripravnika pri splošni bolnici v Ljubljani.

— **Iz državne službe.** Pri oblastnem hidro-tehničnem odseku v Ljubljani je imenovan Emil Podkrajski za višjega hidrotehniika v 2. skupini II. kategorije. — Pri splošni bolnici

v Mariboru je imenovan Ivan Sredenski za uradnika - pripravnika.

— **Iz šolske službe.** Za stalne šolske upravitelje so imenovani: Ernest Sušteršič v Jaršah pri Kamniku, Robert Herbe v Mozlju, Anton Turk na Drenovem griču, Rudolf Znidaršič pri Sv. Juriju pri Grosupljem in Srečko Borštnik v Novem mestu; za stalne učitelje, oziroma učiteljice pa: Lucija Trampuš na VI. ženski osnovni šoli na Grmu, Alberta Pagon v Skofji Loki, Marija Kalin na Hrušici in Marija Šteblaj-Sirnki na Dobravi.

— **Sremljenje po samoizobrazbi v Čehoslovski.** Masarykov zavod za ljudsko izobrazbo v Pragi je odprl lanske leto razne tečaje po znanem ameriškem pismenem načinu — med drugim tečaj za pravopis. Tega tečaja se je udeležilo kakih 4000 oseb, od katerih je bil najmlajši 9 let star, najstarejši pa 72. Od celokupnega števila udeležencev tečaja je bilo starih 75 odstotkov od 20 do 40 let, 92 odstotkov udeležencev je bilo moških. Pomanjkanje interesa žensk za tečaje se zdi nekaterim presenetljivo.

— **Karambolaža dveh vlakov,** pri kateri je bilo poškodovanih 18 otrok. V nekem predkrajn Heidelbergu je trčil te dni neki osebni vlak z nekim tovornim. Vsled karambolaže je padlo par vagonov osebnega vlaka, s katerim se je vrčalo veliko število šolarjev s počitnic, preko nasipa. 18 otrok je zadobil lahke poškodbe.

— **Epidemične bolezni v raznih krajih države.** Ker so se pojavile v raznih krajih države epidemične bolezni je zahtevalo ministrstvo za narodno zdravje od vseh sanitetnih inspektoratov, da mu javijo takoj vsak slučaj izbruhla kake epidemije v svrhu, da bo mogoče podvzeti nemudoma potrebne mere.

— **Spopadi s kačaki.** Pri Dečanah v Crni gori je naletela orožniška patrulja na tolpo glasovitega kačaka Gele Ahmeda. Prišlo je do kratkega, a srditega boja, v katerem sta bila dva roparja ubita, eden pa težko poškodovan. Orožniki so odnesli iz boja k sreči vsi zdravo kožo.

— **Velik vlom v Novem Sadu.** Te dni je bil izvršen v Novem Sadu drzen vlom. Neznani lopovi so udrli v trgovino s stroji Erdos, vlomili v blagajno ter odnesli 70.000 dinarjev gotovine, več hranilnih knjižic in razne trgovske knjige. Na licu mesta so pustili vlomilsko orodje, ki so ga kupili dan popreje v isti trgovini.

— **Smrtenosen udarec s pestjo.** Iz Mostara poročajo: V neki gostilni v Petricu pri Guku je prišlo te dni do velikega pretepa. Posestnik Mitar Krupnik je napadel v vinjenem stanju posestnika Dragutina Mičica, s katerim je živel že dalje časa v sovraštvo radi nekega travnika. Mitar je udaril Dragutina s tako silo s pestjo po sencu, da je obležal Dragutina na mestu mrtev. V istem hipu se je razvil med ostalimi gosti splošen pretep, tekot katerega so bile tri osebe težko ranjene, med njimi tudi ubijalec Krupnik. ki je dobil nevaren vbojdlaj z nožem v prsi.

— **Topen žepar.** Te dni je začutil neki oficir v Beogradu med vožnjo s tramvajem, da je segla v njegov žep tuja roka, ki mu je hotela izvleči listnico. Oficir je roko hipoma zagrabil iz izkazalo se je, da je bil predrzni žepar eleganten »gospodič«, ki je stal za njegovim hrbtom. Oficir je napravil kratek proces ter je žeparja prav pošteno oklofutal od desne in leve. Občinstvo, ne vedoč, zakaj oficir gospodiča tako neusmiljeno »birma« se je jelo zgazati ter hotelo na oficirja navalliti. Tedaj se je tramvaj ustavil in oficir je povedal ljudem s stentorskim glasom, da je zalotil »gospodiča« in flagrantni pri žepni talvini. V trenutku se je obrnila jeza občinstva zoper žeparja in vili se je na nerodneža cela ploha klofut, bre ter udarcev s palico, pestjo itd. Posebno se je odlikoval pri pretepanju žeparja »nežni spol«. Celo elegantne dame so polomile na njem cel kup dežnikov in solnčnikov. Da ni posegla vmes pravosodna policija, bi bil lopov linčan, tako pa zdravi sedaj baline v zaporu. Pri tem ko so ga branili, so dobili celo orožniki od pobesnelih žensk po glavah par udarcev z dežniki in solnčniki.

— **Zrtev skoposti.** Po vasi Hohenmeiden, nedaleč od Merseburga (Nemčija) se je že dalje časa govorilo, da ravna posestnik Bernstein s svojo slaboumno sestro prav po živinski. Trdovratne govorice so vzbudile pozornost orožnikov. Zato so orožniki te dni napravili Bernsteinu nepričakovan obisk. Govorice so se izkazale kot utemeljene. Orožniki so našli 44-letno sestro posestnika zaprto v majhni luknji. Okna so bila zamrežena, vrata zaklenjena in zavarovana z močnim zapahom. Na tleh je ležala smrdljiva guila slama in celi kupi fekalij, ker je morala jetnica opravljati svojo potrebo kar v sobi. Obkle ženske je obstojala iz samih zamazanih cap. Noge ženske so bile močno zatekle. Jetnica je morala spati na golih tleh brez odeje. Oblast je oddala žensko, ki je živela na opisani način že par let, v bolnico, njenega brata pa so ovadili državnemu pravdnstvu. Premožni Bernstein je imel svojo slaboumno sestro zaprto, da si prihrani stroške, ki bi jih moral plačevati, če bi jo bil oddal v kak zavod za slaboumne.

— **Hud kandidat za samomor.** Ruski begunec Kosta Ščerbakov v Skoplju se je naveličal živeti, ker je nesrečno zaljubljen. Te dni je sklenil, da se preseli na drugi svet. Pograbil je velik kuhinjski nož ter se hotel zaklati, kar pa so preprečili pravosodni njegovi tovariši. Toda nesrečni zaljubljenec ni odnehal. Podal se je v bližino kolodvora ter se vlegel na tračnice v trenutku, ko je imel pavezati progo neki osebni vlak. Imel pa je zapet smolo. Opazil ga je neki kretnik, ki ga je potegnil s tračnice. To je Ščerbakova tako razjezilo, da je pograbil svojega rešitelja za prsi ter ga potegnil na tračnice in zakričal: »Ker me ne pustiš umreti samega, umreš tudi ti z menoj!« Na prestrašeno vpitje kretnika je prihitela policija, ki je odvedla hudega kandidata samomora v zapor.

— **Svetlobna reklama na plin.** Mestna pisarna mariborska namerava preurediti vse obstoječe plinske kandelabre prav po velikomestnem vzoru za svetlobno reklamo. Te vr-

ste reklama se je izkazala osobito v manjših mestih kot zelo učinkovito, vsled česar si je pridobila vsestransko zanimanje. Do sedaj je videti v Mariboru na Aleksandrovi cesti dve preurejeni svetilki, od teh ena zelo lično izdelana kot reklama za plinsko kuhno. Svetlobni gorilci teh svetilk so opremljeni s avtomatičnimi prižigalniki tako, da se vrši prižiganje in ugaševanje svetilk samo z izmenjavanjem plinovega pritiska omrežja v plinarni sami.

Ljubljana.

1— **Olepševalna dela na trgu Kralja Petra** so v polnem tiru. Te dni je bil postavljen na zapušeni podstavek spomenika veliki doprni kip slavnega slavista dr. Frana Miklošiča. Kip je delo akadem. kiparja g. Tine Kosa, ki je v ta namen proučeval razne slike in fotografije tega učenjaka ter tudi kip na Dunajski univerzi. To lahko rečemo, da je delo, izvršeno v krasnem tirolskem mariborju, prava umetnina. V olepšavo trga se gradita na obeh vogalih parka 2 monumentalna jambora za velike zastave po vzoru italijanskih mest. Zaradi globokih fundamentov se je to delo zakasnilo. Vsled tega se bode izročitev Miklošičevega kipa mestni občini slovesno vršila koncem tega meseca. Vsi stroški so kriti po privatni darežljivosti, tako, da mestna občina ni drugega prispevala, kakor granitne kocke za podstavek jamborov. Namen teh olepševalnih del je v prvi vrsti ta, da skupinam tujcev, ki vsako leto holo pogosto obiskujejo naše mesto in so od njegove lepote očarani nudi Ljubljana že pri prihodu veličasten vtis. V ta namen izide v kratkem tudi krasna ilustrovan brošura »Ljubljana v raznih jezikih za svetovno propagando mesta in tudi ta brošura izide na zasebne stroške.

1— **Udruženje rezervnih oficirja i ratnika — pododbor Ljubljana** sklicuje na dan slave Udruženja dne 15. septembra 1926 ob 20. uri v prošlavo osme obletnice prebitja Solunske fronte svecani članski sestanek v lastnem lokalu v 2. nadstropju Kazine na Kongresnem trgu v Ljubljani. Na dnevnem redu je slavnostno predavanje o pomenu Solunske fronte, nato pa razgovor o stanovskih zadevah. Udeležba članov častna dolžnost. O udeležbi se bo vodila evidenca. Uprava pododpora.

1— **Na mednarodni razstavi psov** dne 8. in 9. septembra t. l. bo tvorila veliko privlačnost zlasti produkcija, pri kateri bodo predvajali domači dresserji svoje pse. Pri tej produkciji se bo videlo, kaj doseže smotrna vzgoja in dresura pri inteligentnem psu. Produkcija se bo vršila 8. septembra t. l. ob pol 16. uri popoldne ter nadaljevala 9. septembra t. l. ob 15. uri popoldne — oba krat na prostoru pred Cekinovim gradom. Vsi posestniki velesojma oz. Mednarodne razstave psov bodo lahko prisostvovali produkciji, če se izkazuje s posebnim programom te produkcije, ki se bo prodajal na velesojmskem prostoru po 3 Din. Produkcija se bo vršila pod vodstvom mednarodnega sodnika, ter se je bodo udeležili skoraj gotovo tudi nekateri inozemski psi.

1— **Nesreča.** Ko se je peljal v soboto magistratni ravnatelj dr. Zarnik z otvoritve pokrajinske razstave, so se splašili na Gosposveti cesti nenadoma konji njegovega voza ter jeli besno drveti. Da bi se izognil eventualni nesreči, je skočil dr. Zarnik v bližini kavarnе Evrope z voza. Pri tem pa je padel ter se tako pretresel, da je obležal, vendar pa so njegove poškodbe samo neznatne, tako da je ostal v domači oskrbi. Konje so ustavili v Seidenburgovi ulici.

1— **Izgubila se je železniška legitimacija** glaseča se na ime Srečko Sušnik. Pošteni najditelj se naproša, da jo odda proti primerni nagradi v upravnistvu »Narodnega dnevnika«.

1— **Prejeli smo sledeče pismo:** »Hochgeehrte Redaktion! Die im gestrigen »Jutro« veröffentlichte Nachricht, daß je ljubljanski izvestitelj zagrebškega lista »Večer« politični pristaš SLS, a obenem v prijateljskih odnosih z radiševci in ravnarjerjci, dürfte nicht ganz stimmen. Wohl aber ist es wahr, das ich stets ein reich assortiertes Lager aller erdenklichen Zeitungslügen der besten und renommiertesten deutschen, englischen und französischen Marken führe. Die schönsten Kollektionen aller politischen Schattierungen stets vorrätig, auch in Rispseide. Niedrige Preise, prompte Bedienung! Komme auf Wunsch auch ins Haus. Bei schriftlichen Anfragen Rückporto, sonst keine Antwort! — I. P., k. u. k. Preuß«.

1— **Prejeli smo sledeče pismo:** »Hochgeehrte Redaktion! Die im gestrigen »Jutro« veröffentlichte Nachricht, daß je ljubljanski izvestitelj zagrebškega lista »Večer« politični pristaš SLS, a obenem v prijateljskih odnosih z radiševci in ravnarjerjci, dürfte nicht ganz stimmen. Wohl aber ist es wahr, das ich stets ein reich assortiertes Lager aller erdenklichen Zeitungslügen der besten und renommiertesten deutschen, englischen und französischen Marken führe. Die schönsten Kollektionen aller politischen Schattierungen stets vorrätig, auch in Rispseide. Niedrige Preise, prompte Bedienung! Komme auf Wunsch auch ins Haus. Bei schriftlichen Anfragen Rückporto, sonst keine Antwort! — I. P., k. u. k. Preuß«.

1— **Prejeli smo sledeče pismo:** »Hochgeehrte Redaktion! Die im gestrigen »Jutro« veröffentlichte Nachricht, daß je ljubljanski izvestitelj zagrebškega lista »Večer« politični pristaš SLS, a obenem v prijateljskih odnosih z radiševci in ravnarjerjci, dürfte nicht ganz stimmen. Wohl aber ist es wahr, das ich stets ein reich assortiertes Lager aller erdenklichen Zeitungslügen der besten und renommiertesten deutschen, englischen und französischen Marken führe. Die schönsten Kollektionen aller politischen Schattierungen stets vorrätig, auch in Rispseide. Niedrige Preise, prompte Bedienung! Komme auf Wunsch auch ins Haus. Bei schriftlichen Anfragen Rückporto, sonst keine Antwort! — I. P., k. u. k. Preuß«.

1— **Prejeli smo sledeče pismo:** »Hochgeehrte Redaktion! Die im gestrigen »Jutro« veröffentlichte Nachricht, daß je ljubljanski izvestitelj zagrebškega lista »Večer« politični pristaš SLS, a obenem v prijateljskih odnosih z radiševci in ravnarjerjci, dürfte nicht ganz stimmen. Wohl aber ist es wahr, das ich stets ein reich assortiertes Lager aller erdenklichen Zeitungslügen der besten und renommiertesten deutschen, englischen und französischen Marken führe. Die schönsten Kollektionen aller politischen Schattierungen stets vorrätig, auch in Rispseide. Niedrige Preise, prompte Bedienung! Komme auf Wunsch auch ins Haus. Bei schriftlichen Anfragen Rückporto, sonst keine Antwort! — I. P., k. u. k. Preuß«.

1— **Prejeli smo sledeče pismo:** »Hochgeehrte Redaktion! Die im gestrigen »Jutro« veröffentlichte Nachricht, daß je ljubljanski izvestitelj zagrebškega lista »Večer« politični pristaš SLS, a obenem v prijateljskih odnosih z radiševci in ravnarjerjci, dürfte nicht ganz stimmen. Wohl aber ist es wahr, das ich stets ein reich assortiertes Lager aller erdenklichen Zeitungslügen der besten und renommiertesten deutschen, englischen und französischen Marken führe. Die schönsten Kollektionen aller politischen Schattierungen stets vorrätig, auch in Rispseide. Niedrige Preise, prompte Bedienung! Komme auf Wunsch auch ins Haus. Bei schriftlichen Anfragen Rückporto, sonst keine Antwort! — I. P., k. u. k. Preuß«.

1— **Prejeli smo sledeče pismo:** »Hochgeehrte Redaktion! Die im gestrigen »Jutro« veröffentlichte Nachricht, daß je ljubljanski izvestitelj zagrebškega lista »Večer« politični pristaš SLS, a obenem v prijateljskih odnosih z radiševci in ravnarjerjci, dürfte nicht ganz stimmen. Wohl aber ist es wahr, das ich stets ein reich assortiertes Lager aller erdenklichen Zeitungslügen der besten und renommiertesten deutschen, englischen und französischen Marken führe. Die schönsten Kollektionen aller politischen Schattierungen stets vorrätig, auch in Rispseide. Niedrige Preise, prompte Bedienung! Komme auf Wunsch auch ins Haus. Bei schriftlichen Anfragen Rückporto, sonst keine Antwort! — I. P., k. u. k. Preuß«.

1— **Prejeli smo sledeče pismo:** »Hochgeehrte Redaktion! Die im gestrigen »Jutro« veröffentlichte Nachricht, daß je ljubljanski izvestitelj zagrebškega lista »Večer« politični pristaš SLS, a obenem v prijateljskih odnosih z radiševci in ravnarjerjci, dürfte nicht ganz stimmen. Wohl aber ist es wahr, das ich stets ein reich assortiertes Lager aller erdenklichen Zeitungslügen der besten und renommiertesten deutschen, englischen und französischen Marken führe. Die schönsten Kollektionen aller politischen Schattierungen stets vorrätig, auch in Rispseide. Niedrige Preise, prompte Bedienung! Komme auf Wunsch auch ins Haus. Bei schriftlichen Anfragen Rückporto, sonst keine Antwort! — I. P., k. u. k. Preuß«.

1— **Prejeli smo sledeče pismo:** »Hochgeehrte Redaktion! Die im gestrigen »Jutro« veröffentlichte Nachricht, daß je ljubljanski izvestitelj zagrebškega lista »Večer« politični pristaš SLS, a obenem v prijateljskih odnosih z radiševci in ravnarjerjci, dürfte nicht ganz stimmen. Wohl aber ist es wahr, das ich stets ein reich assortiertes Lager aller erdenklichen Zeitungslügen der besten und renommiertesten deutschen, englischen und französischen Marken führe. Die schönsten Kollektionen aller politischen Schattierungen stets vorrätig, auch in Rispseide. Niedrige Preise, prompte Bedienung! Komme auf Wunsch auch ins Haus. Bei schriftlichen Anfragen Rückporto, sonst keine Antwort! — I. P., k. u. k. Preuß«.

1— **Prejeli smo sledeče pismo:** »Hochgeehrte Redaktion! Die im gestrigen »Jutro« veröffentlichte Nachricht, daß je ljubljanski izvestitelj zagrebškega lista »Večer« politični pristaš SLS, a obenem v prijateljskih odnosih z radiševci in ravnarjerjci, dürfte nicht ganz stimmen. Wohl aber ist es wahr, das ich stets ein reich assortiertes Lager aller erdenklichen Zeitungslügen der besten und renommiertesten deutschen, englischen und französischen Marken führe. Die schönsten Kollektionen aller politischen Schattierungen stets vorrätig, auch in Rispseide. Niedrige Preise, prompte Bedienung! Komme auf Wunsch auch ins Haus. Bei schriftlichen Anfragen Rückporto, sonst keine Antwort! — I. P., k. u. k. Preuß«.

1— **Prejeli smo sledeče pismo:** »Hochgeehrte Redaktion! Die im gestrigen »Jutro« veröffentlichte Nachricht, daß je ljubljanski izvestitelj zagrebškega lista »Večer« politični pristaš SLS, a obenem v prijateljskih odnosih z radiševci in ravnarjerjci, dürfte nicht ganz stimmen. Wohl aber ist es wahr, das ich stets ein reich assortiertes Lager aller erdenklichen Zeitungslügen der besten und renommiertesten deutschen, englischen und französischen Marken führe. Die schönsten Kollektionen aller politischen Schattierungen stets vorrätig, auch in Rispseide. Niedrige Preise, prompte Bedienung! Komme auf Wunsch auch ins Haus. Bei schriftlichen Anfragen Rückporto, sonst keine Antwort! — I. P., k. u. k. Preuß«.

1— **Prejeli smo sledeče pismo:** »Hochgeehrte Redaktion! Die im gestrigen »Jutro« veröffentlichte Nachricht, daß je ljubljanski izvestitelj zagrebškega lista »Večer« politični pristaš SLS, a obenem v prijateljskih odnosih z radiševci in ravnarjerjci, dürfte nicht ganz stimmen. Wohl aber ist es wahr, das ich stets ein reich assortiertes Lager aller erdenklichen Zeitungslügen der besten und renommiertesten deutschen, englischen und französischen Marken führe. Die schönsten Kollektionen aller politischen Schattierungen stets vorrätig, auch in Rispseide. Niedrige Preise, prompte Bedienung! Komme auf Wunsch auch ins Haus. Bei schriftlichen Anfragen Rückporto, sonst keine Antwort! — I. P., k. u. k. Preuß«.

1— **Prejeli smo sledeče pismo:** »Hochgeehrte Redaktion! Die im gestrigen »Jutro« veröffentlichte Nachricht, daß je ljubljanski izvestitelj zagrebškega lista »Večer« politični pristaš SLS, a obenem v prijateljskih odnosih z radiševci in ravnarjerjci, dürfte nicht ganz stimmen. Wohl aber ist es wahr, das ich stets ein reich assortiertes Lager aller erdenklichen Zeitungslügen der besten und renommiertesten deutschen, englischen und französischen Marken führe. Die schönsten Kollektionen aller politischen Schattierungen stets vorrätig, auch in Rispseide. Niedrige Preise, prompte Bedienung! Komme auf Wunsch auch ins Haus. Bei schriftlichen Anfragen Rückporto, sonst keine Antwort! — I. P., k. u. k. Preuß«.

1— **Prejeli smo sledeče pismo:** »Hochgeehrte Redaktion! Die im gestrigen »Jutro« veröffentlichte Nachricht, daß je ljubljanski izvestitelj zagrebškega lista »Večer« politični pristaš SLS, a obenem v prijateljskih odnosih z radiševci in ravnarjerjci, dürfte nicht ganz stimmen. Wohl aber ist es wahr, das ich stets ein reich assortiertes Lager aller erdenklichen Zeitungslügen der besten und renommiertesten deutschen, englischen und französischen Marken führe. Die schönsten Kollektionen aller politischen Schattierungen stets vorrätig, auch in Rispseide. Niedrige Preise, prompte Bedienung! Komme auf Wunsch auch ins Haus. Bei schriftlichen Anfragen Rückporto, sonst keine Antwort! — I. P., k. u. k. Preuß«.

1— **Prejeli smo sledeče pismo:** »Hochgeehrte Redaktion! Die im gestrigen »Jutro« veröffentlichte Nachricht, daß je ljubljanski izvestitelj zagrebškega lista »Večer« politični pristaš SLS, a obenem v prijateljskih odnosih z radiševci in ravnarjerjci, dürfte nicht ganz stimmen. Wohl aber ist es wahr, das ich stets ein reich assortiertes Lager aller erdenklichen Zeitungslügen der besten und renommiertesten deutschen, englischen und französischen Marken füh

Pokrajinska razstava „Ljubljana v jeseni“.

SLOVESNA OTVORITEV POKRAJINSKE RAZSTAVE.

Predvčerajšnjim dopoldne je bila slovesno odprta pokrajinska razstava „Ljubljana v jeseni“. Otvorili so prisostvovali zastopniki civilnih in vojaških oblasti ter raznih gospodarskih in prosvetnih organizacij. Med drugimi so bili navzoči: Veliki župan, general Živkovič, zastopniki inozemskih konzulatov, šef oddelka za trgovino in obrt Ivan Sanein, šef oddelka za kmetijstvo svetnik Rohrmann, prorektor ljubljanske univerze dr. Hinterlechner, dvorni svetnik dr. Marn itd.

Pozdravni govor je imel predsednik velesejma g. Bonac.

Razstavo je otvoril poljedelski minister Ivan Pucelj.

Po otvoritvi je bil obhod po paviljonih. Pri tej priliki je zaprosil svetnik Rohrmann ministra Pucelja, da bi izposloval državno subvencijo za prispevek k stroškom aranžmana. Minister Pucelj je izjavil, da bo skušal želji ugoditi.

Obisk razstave je prav dober, saj pa je tudi prireditelj tako dobro aranžirana, da pride lahko vsakdo na svoj račun.

KONJSKA RAZSTAVA NA POKRAJINSKI RAZSTAVI.

V nedeljo, dne 5. septembra se je vršila v prostorih Velesejma razstava plemenskih konj cele Slovenije. Ta aranžma se je sicer vršil že dve leti zaporedoma, vendar pa je bila ta prireditev v vsakem oziru izpopolnjena, tako da nadkriljuje visoko prejšnje prireditve. Na razstavi so se videli vrline naše konjereje, videla se je tudi smotrna od-bira živali in vsakemu obiskovalcu je bila dana prilika, da je takoj spoznal velikopoleznost te razstave. Čast, komur čast. Konjereji šrom Slovenije so lahko ponosni na svoj prvovrstni konjski material. Seveda je bilo tudi vreme poletno, kar je tudi pospešilo in povzdignilo prireditve samo. Razstavo so posetili med drugimi gospod minister Ivan Pucelj, gospod veliki župan dr. Baltić, gospod šef kmetijskega oddelka Sanein, gospod kmetijski svetnik Rohrmann in drugi. Komisiji, je načeloval dolgoletni neumorni predsednik Konjerskega društva za ljubljansko oblast gospod Franc Zupančič so pripadali gg.: konjiški polkovnik Milan Zajc, Ivan Ažman in Franc Mol J. Zemljik ter Stanko Gostič, ki je bil pravzaprav duša prireditve.

Kot najboljši v prvi skupini (kobile z žrebci) a) topokrvne, so dobili I. nagrado poročnik Joakim Žitnik, II. nagrado graščina Fežine pri Ljubljani, razen tega so bili obdarovane z diplomami in nagradami še štiri topokrvne kobile. V isti skupini b) mrlzlo-krvne kobile z žrebci se je priznalo I. darilo g. Alojziju Janžekoviču iz Stjernece, II. darilo g. Antonu Hafnerju iz Zabnice. Razven darilo se je priznalo v tej skupini še 12 daril v 2 prigona raznim konjerejem. V drugi skupini plemenske kobile brez žrebet sta dobili I. darilo ameriška dirkačica gospoda Marka Makovec iz Lukavec, II. darilo angleška polkrvca kapitana g. Radomira Stojanoviča iz Ljubljane. Razven tega je prejelo še 11 konjerejev nagrade.

V III. skupini (štriletna žrebice) sta dobili ministerijalno diplomu in I. nagrado: žrebica g. Jože Strojina iz Ostroga, II. darilo je dobila žrebica ge. Marije Lenarčič iz Brestja; razven tega se je priznalo v tej skupini še 7 nagrad.

V IV. skupini (triletna žrebice) I. nagrado in Ministrsko diplomu Marko Makovec iz Lukavec, II. nagrado in ministrsko diplomu Franc Brumen iz Gornjih Krapj; poleg tega se je priznalo še 18 nagrad.

V V. skupini (dveletne žrebice) so dobili priznanja: I. darilo g. Franc Torič iz Frankovec, II. darilo g. Franc Škerget iz Središča in 11 nagrad, med temi dve z diplomami.

V VI. skupini (enoletne žrebice): I. nagrado z diplomu g. Fran Petek iz Samošanev, II. darilo g. Fran Golorej iz Vokla. Poleg tega se je podelilo še 6 nagrado ostalim konjerejem navedene skupine.

V VII. skupini (žrebčki): I. darilo in diplomu g. kapetan Rado Stojanovič iz Ljubljane, II. dar. in diplomu g. poročnik Kornel Konjović iz Maribora. V tej skupini se je razdelilo še 7 nagrad.

V VIII. skupini (gospodarski konji): I. da-

nilo in diplomu puk. Milisav Antonijević iz Ljubljane, II. darilo Mihael Dimnik iz Jarš, III. darilo in diplomu g. podporočnik Božidar Okorn iz Ljubljane in IV. darilo Franc Sitar iz Slozice.

Splošno pozornost so vzbujali žrebci Državne žrebarne na Selu in pa državni žrebeli, nahajajoči se v zasebni oskrbi.

Nagrad v denarju se je razdelilo skupno 12.010 Din.

RADIO RAZSTAVA.

Posebne važnosti za radio-amatere je na letošnjem pokrajinskem semnju razstava g. E. Jakopiča. Kot navdušen amater, ki je pre-pričan o kulturnem pomenu radija, se je potrudil, da poleg razstavljenih predmetov vzbudi čim večje zanimanje in je objubil, da bo za časa razstave vsak popoldan gg. amaterjem na razpolago za eventualna po-jasnila.

Njegovo mnenje je, da pride radijo do prave veljave le, ako je dana možnost, da se bavi z njim čim več amaterjev in je zato opustil razstavo mnogovečnih aparatov, ker stanejo mnogo in radi tega za širše sloje ne pridejo v poštev.

Polem dolgotrajnih, praktičnih poskušanj je skušal ugotoviti, kateri od vseh dosežaj, v različnih strokovnih časopisih objavljen na-čin spojitve bi bil najbolj prikladen za do-sego dovolj uspeha s čim manjšimi stroški.

Pri tem ni stremel, da bi dobil prav glase sprejem, temveč le, da bi bil sprejem čist in selektiven in da so spojitve take, da jih napravi lahko tudi manj izurjen amater. Umevno je, da ne more razkazati vseh na-činov dobrih spojitve, ker jih je pre mnogo.

Da se olajša mladim amaterjem napravo sestavnih delov ter da dobe navodilo za iz-delavo istih, so na razstavi razstavljeni eno-stavna sredstva za izdelavo kot n. pr. napra-ve za navijanje tuljav in drugo ter mnogo predmetov, katere je g. Jakopič sam izdelal. So lepi aparati pri katerih je kupljena samo žarnica in skala za kondenzator.

Vsi njegovi aparati delujejo z malo sobno anteno tako, da se dobe močnejše evropske postaje tudi v sobnem zvočniku.

Da bi se opisali vsi aparati, bi bilo preob-širno, omeniti je le, da sta razstavljeni od-dajna in sprejemna postaja za brzovav po na-činu prvih Marconijevih poskusov.

Radio aparati se vrste od detektorja in dvocevnega aparata, ki je napravljen s pre-prostimi sredstvi, do Neutrodyne aparata, ki je sestavljen po najnovejših principih.

Omeniti bi bilo še enocevni aparat z okvir-no anteno in s samo 3 žepnimi baterijami. Je to aparat, ki je le bolj za šport in dobro deluje le v rokah strokovnjaka medtem, ko bi lajkuje le »žvižgal«.

Nadalje je razstavljen tudi nekaj meril-nih instrumentov, ki so lastni izdelek gosp. Jakopiča.

BALKANSKI BRAKI NA RAZSTAVI PSOV.

Poleg istrijanov so med našimi vrstami brakov najzanimivejši balkanci. Balkanski brak je srednje velik, močan, tršat pes, krat-ke dlake. Barve je dvoje: po glavi ter po no-gah je svetlorjav, po hrbtu pa črn. Pred voj-sko smo to pasmo pri nas bolj redko sreč-uvali. Po vojni pa jih je prinesel k nam dr. Lovrenčič in se bavi sedaj z balkanci psarna »Krmelj« last g. Venčeta Jakila, znanega ve-leindustrialeca iz Krmelja pri St. Janžu na Dolenskem. Prav mnogo balkancev vidimo v Bosni, še več pa v Srbiji, Albaniji, sploh proti jugu. Srbi ga imenujejo »žujko«, toda ne smatrajo ga za svojo pasmo, marveč za ar-navsko, Balkanca odlikuje prvovrsten nos in izredna vztrajnost. Na razstavi bomo videli lepo število psov te pasme.

TERIJERI NA RAZSTAVI PSOV.

Med psi jamarji prevladuje v novem ča-su terijer. Ta pes je doma na Angleškem. Prvotno se je imenoval »terrare«, latinsko ter-rarius z ozirom na njegovo delo pod zemljo (terra — zemlja). Terijerjev je mnogo vrst; najbolj poznani so: foksterijer gladke in re-

saste dlake, škotski terijer, irski terijer, vel-ški terijer, sky-terijer, beli terijer itd. Pri nas vidimo le foksterijere in v novem ča-su tudi škote, ki jih je vpeljal dr. Lovren-čič. Za vzrejo foksterijerjev se je pred kak-i-mi 30 leti zelo trudil baron Born in so bili psi iz njegove psarne svetovno znani n. pr. »Abdel — Ursus«. Tudi primarij g. dr. Ro-bida se je pred vojno bavil s to pasmo in vzredil nekaj prav lepih in izredno ostrih ja-marjev. Vzreja foksterijera je med vojno zelo trpela in zares ostrih psov je malo dobili. Foksterijer pa ni samo izvrsten jamar, mar-več ga lovec lahko uporablja tudi za druge naloge n. pr. za kraške zagone, za lov na vidre itd. V zlo mu štejejo lovci njegovo belo barvo, češ, da ga divjačina že od daleč opazi, vsled česar ni sposoben, da bi spremljal lov-ca. To je dalo lovskim krogom v Nemčiji po-vod, da so začeli foksterijera križati z irskim terijerom, ki je nekoliko višji in redeče barve. To novo pasmo imenujejo »lovski terijer« (Jagdtterrier) in se je ustanovil zanjo pose-ben klub v Monakovem. V kratkem dobimo tudi v Ljubljano te pse.

KRAŠKI OVČARJI NA LJUBLJANSKI RAZ-STAVI PSOV.

Izmed hišnih psov je za nas brez dvoma najbolj zanimiv kraški ovčar. To je namreč naša prisna domača pasma, ki presega, kar se starosti tiče, svojega vrstnika nemškega ovčarja za več stoletij. Kraškega ovčarja po-zna že naš starina Valvasor v svojem monu-mentalnem delu »Die Ehre des Herzogtums Krain 1689«, nemški ovčar pa je bil priznan šele leta 1890. kot prisna pasma kraškega ovčarja imenujejo nekateri tudi Čič-a, ker je ta pasma zlasti med Čiči zelo priljubljena. Nekateri kinologi spravljajo kraškega ovčar-ja v zvezo z moloskim psom, ki ga pozna že Aristoteles. Ta naša prastara domača pasma zasluži pač vso pozornost naših kinologov. Hvalevredno je, da si je Klub ljubiteljev sportnih psov stavljal nalogo kraškega ovčar-ja zopet spraviti do veljave. V zadnjem ča-su se je klubu posrečilo kupiti na Krasu nekaj čistokrvnih ovčarjev in jih bomo imeli pri-liko videti na razstavi.

To in onc.

BARONICA IN NATAKAR.

Budimpeštanska škandalna kronika je za en škandal bogatejša. Te dni je stal pred sodi-ščem mlad natakak, ki je bil obtožen poizku-šenega umora.

Mladi natakak Aleksander Szöke je bil uslužben v hotelu »Pri kraljici Elizabeti«. V tem hotelu je stanovala dalje časa baronica Spleny. Mlada, koketna dama, ki živi že več let ločeno od svojega soproga se je spustila z natakakom v ljubavno razmerje, ki je trajalo več mesecev. Natakak je baronico gmotno podpiral. Bil je v njo tako blazno zaljubljen, da je izdal zanjo skoraj vse svoje prihranke. Medtem se ga je baronica naveličala. Izselila se je iz hotela ter obvestila zaljubljenega na-takakarja enostavno telefonično, da ga ne želi več videti.

Szöke je skušal svojo oboževalko opetovano obiskati v njenem novem stanovanju, toda so-bariča ga je vselej odpravila s kakim izgo-vorom. Pisal ji je več obupnih pisem, končno pa jo je prosil telefonično za sestanek. Baro-nica je obljubila, toda svoje obljube ni držala. Nato je udril Szöke s silo v njeno stanovanje ter oddal nanjo pet strelcev ter jo težko ranil, nakar se je zgrudil nezavesten na tla. Kot se je pozneje izkazalo, se je zastrupil fant, pred-no je izvršil atentat, s strihinom. Prav tednov nato sta zapustila oba bolnico zdrava.

Te dni je stal, kot omenjeno, Szöke pred sodiščem. Avditorij je bil nabito poln. Baro-nice ni bilo k obravnavi. Zato so jo privedli siloma.

Obtoženec je povedal žalostno zgodbo svoje ljubezni: Baronica je stanovala več mesecev v hotelu, ne da bi ga bila smatrala vrednim enega samega pogleda. Nekega dne pa ga je srečala na hodniku ter ga prosila, da ji po-skrbi par plošč za njen gramofon. Ko ji je natakak plošč prinesel, ga je pozvala, naj ostane pri njej ter posluša gramofon. Natakak je ubogal. Od onega dne je prebila z njim marsikatero prijetno urico v svoji sobi...

Szöke je plačal njen račun, ki je znašal bo-gatelo — 8 do 10 milijonov kron. Razven tega je izdal za baronico mesečno do 20 milijonov kron.

Ko je prekinila baronica z njim razmerje, se je udal pišči. Nekega dne je sklenil, da se nad njo mašuje. Ko pa jo je uzel pred seboj, je pozabil na svoj sklep. Toda ona mu je po-kazala vrata in ker ni hotel takoj oditi, ga je udarila v obraz. »Tedad šele je potegnil re-volver ter oddal na baronico pet strelcev, tako je končal Szöke svojo historijo.

Baronica je tajila pri obravnavi, da bi bila imela z natakakom kdaj kako razmerje.

Sodišče je obsodilo Szökeja, vpošlevaje olajševalne okoliščine, radi poizkušene-ga umora na 2 leti ječe.

ZANIMIV MOHAMEDANEC.

S kovčekom v roki je prišel nedavno v Ei-senach na Nemškem mlad človek. Odkod, za to ga ni nihče vprašal, kajti mladenič v ponošeni obleki je nastopal tako samozave-stno, da je vsakogar razorožil. Od prvega tre-nutka, ko je najel v enem od najelegantnejših hotelov sobo ter jel nastopati kot raziskova-lec Afrike, so mu vsi vse verjeli. Znal je pa tudi delati zase imenito reklamo. V liste je lansiral pozdravne novice in kmalu je bil sprejel v Zoologični vrt kot znanstveni kon-zulent. Vsak uspeh ga je bolj ojačal in po-večal njegov ugled. Nikdo si ni apal dvomiti o resničnosti tega, kar je pripovedoval. Pre-pričal je celo resne znanstvenike. Svoje baj-ke o znanstvenih ekspedicijah v notranjo Afriko je znal tako fascinujoče prednašati, da se njegovi sugestiji ni mogel nihče ubraniti.

Bil je temne polti in mirnega tempera-menta. Poznal je skrivnosti Arabije, Egipta in Sudana; bil je doma v zoologiji in biologiji ter je pripovedoval, da je študiral na vseh mogočih univerzah Evrope ter promoviral v Cambridgu na Angleškem. Zatrjeval je, da je zelo bogat, češ da je sin neke Nemke, ki se je pred desetletji izselila in sin sultana En-ver paše. Svojo vlogo je igral do zad-njih konsekvenc, imel je javna predavanja, ki so jih spremljale kinematografske slike, hodil je v kletke divjih zveri v Zoologičnem vrtu, poplavljal je iz Eisenacha vse mogoče nemške liste s podlistki in znanstvenimi član-ki in v kratkem času ga je oboževalo vse me-sto. Kmalu je pričel živeti elegantno in raz-košno, oblačil se je vedno po najnovejši mo-di, kajti na zveneče ime »raziskovalec Afri-ke, dr. Maks Geissler«, mu je vsakdo rad kre-dital.

Končno se je pa vendarle »sagalopiral«, nekoč ko je pripovedoval o junaškem lovu na medvede v Afriki. Tedaj je postala nanj po-zorna kriminalna policija in prav hitro je bil razkrinkan mohamedanec in dr. zoologije kot domačin, ki si je izbral kot nalašč svoje rojstno mesto za to, da je igral vlogo razisko-valca Afrike. 20-letni fant ni prestopil nikoli v življenju mej Nemčije, vse njegovo znanje je temeljito ljudsko šolski izobrazbi. Preda-vanja je kupil v Stuttgartu od neke prodajal-ne filmov, svoje članke pa je enostavno pre-pisoval. Njegova temna polt izvira od vpora-be znanega kozmetičnega sredstva »bruno-lina«.

Da se kljub vsemu za svojo vlogo ni po-sebno dobro pripravil, dokazujejo odgovori, ki jih je dal pri zaslišanju policijskemu ko-misarju. Originalen je na pr. odgovor na vprašanje, kaj je pravzaprav biolog (za kar se je izdal). — »Biolog je znanstvenik, ki se peča z biologijo.« — Kaj je biologija? — Sledil je mučen molk. — Od trenutka, ko so ga daktiloskopirali in fotografirali, je postal ponižen ter priznal, da je samo sleparil, za-govarja pa se s tem, da je duševno bolan ter se ne more ubraniti, da ne bi lagal, kar mu je potrdil baje že v rani mladosti neki zdrav-nik.

Če je nastopil mladenič v Eisenachu prvič na tako originalen način, ali pa je kljub svoji mladosti že star pustolovec, bo ugotovila pre-iskava. Zaenkrat sanja o Afriki in Indiji za drugim omrežjem kot divje zveri v Zoolo-gičnem vrtu in čaka na prebujenje, ko bo iz-pregovorilo sodišče.

: Najstarejši človek na svetu. Te dni je praznoval Sir John Bower 130-letnico svojega rojstva. Rojen je bil meseca avgusta 1796 v Minnesoti. Bower je bil star že 19 let, ko je bil Napoleon pri Waterloo poražen. Počuti se dobro in je popolnoma zdrav.

Rudyard Kipling:

Knjiga o džungli.

Odšel je pod grmovje, da bi se kopal v prahu. Tedyjev oče pa je s palico tolkel po mrtvem Karaitu. »Čemu to?« si je mislil Riki-tiki. »Saj sem vendar že vse opravil.« Tedyjeva mati ga je vzela iz prahu v naročje in ga božala rekoč, da je rešil Tedyja smrti. Tedyjev oče je dejal, da jim ga je božja previdnost poslala. Tedy pa je preplašen debelo gledal. Riki-tiki se je precej kratkočasil ob vsem tem hrušču, ki ga seveda ni razumel. Saj bi mati prav tako lahko božala tudi Tedyja, ker se je bil igral po prahu. Riki-tiki se je dobro zabaval.

Ko je tisti večer stopal pri večerji po mizi med kozarci sempatja, bi si bil lahko trikrat napasel želodec z dobrimi stvarmi; toda spomnil se je Naga in Nagaine in dasi mu je prav prijetno delo, da ga je Tedyjeva mati gladila in božala in da je sedel Tedyju na rami, so mu oči vseeno od časa do časa zardele in se je oglašal z dolgim svojim bojnim krikom: »Rik-tik-tikki-tikki-čik!«

Tedy ga je nesel na svojo posteljo in ga silil, da mu leži pod brado. Riki-tiki je bil predobro vzgojen, da bi grizel ali praskal; čim pa je Tedy zaspal, se je podal na nočno pot po hiši in je v temi naletel na Chuchundro, muškatno podgano, ki se je plazila ob zidu. Chuchundra je majhna žalostna živalica. Celo

34

noč javka in čivka in se poskuša ojunačiti, da bi stekla na sredo sobe, a nikdar ne pride tja.

»Nikar me ne ubij,« je prosila Chuchundra skoraj vekajoče. »Riki-tiki, ne ubij me!«

»Mar misliš, da ubijalec kač tudi muškatne pod-gane ubija?« je odgovoril Riki-tiki zaničljivo.

»Tistega, ki ubija kače, kače ubijejo,« je dejala Chuchundra še bolj žalostno kot poprej. »Kako morem biti gotova, da me kako temno noč Nag ne zamenja s teboj?«

»Prav nobene nevarnosti ni,« je odvrnil Riki-tiki.

»Nag je vedno na vrtu in jaz vem, da ti ne greš tja.«

»Moja sestrična Cua, podgana, mi je pravila —« je rekla Chuchundra in utihnila.

»Kaj ti je pravila?«

»Psst! Nag je vsepovsod, Riki-tiki. Govoriti bi bil moral s Chuo na vrtu.«

»Nisem — zato mi pa ti povej. Le hitro, Chuchun-dra, sicer te ugriznem!«

Chuchundra je sedla in se zjokala, da so ji solze tekale po brkah. »Tako sem bedna!« je ihtela. »Nikdar nimam poguma, da bi stekla na sredo sobe. Psst! Ne smem ti povedati vsega! Ali nič ne slišiš, Riki-tiki?«

Riki-tiki je poslušal. V hiši je bilo vse popolnoma tiho. Vseeno pa se mu je dozdevalo, da vendarle sliši silno rahlo praskanje, glas, ki je bil tako nerazločen, slab kot glas ose, lazeče po okenski šipi — suho drsanje kačinih lusk po tleh iz opeke.

»To je Nag ali pa Nagaina,« je dejal pri sebi. »V

žleb kopalne sobe se plazi. Prav si imela Chuchundra; govoriti bi bil moral s Chuo.«

Odkradel se je v Tedyjevo kopalno sobo, ker pa tam ni bilo nič, še v kopalnico Tedyjeve matere. Iz gladko ometanega zida so spodaj izdrli opeko, da so naredili žleb, po katerem se je otekala voda, in ko se je Riki-tiki priplazil mimo zidanega podstavka, na katerem je stala banja, je slišal Naga in Nagaina, ki sta se zunaj v mesečini razgovarjala.

»Kadar ne bo več ljudi v hiši,« je rekla Nagaina svojemu možu, »bo tudi on moral odtod in potem bomo imeli vrt zopet sami zase. Pojdi mirno noter in pomni, da je veliki mož, ki je ubil Karaita, prvi, ki ga je treba ugrizniti. Potem pridi zopet nazaj, da mi sporočiš, nato pa se podava skupaj nad Riki-tikija.«

»Ali si pa gotova, da kaj pridobimo, če pomorimo ljudi?« je vprašal Nag.

»Vse. Ali smo imeli kakega mongusa na vrtu, ko ljudi ni bilo v hiši? Dokler bo vila prazna, bova mi-dva kraljevala na vrtu. In še nekaj.« Čim se izvale naša jajca v gredici za melone, kar se lahko že jutri zgodi, pomni, da bo treba za naše otroke prostora in miru.«

»Na to niti mislil nisem,« je odvrnil Nag. »Pojdem nad velikega moža, mislim pa, da ne bo treba, da bi se potem spravila še nad Riki-tikija. Umoril bom moža, njegovo ženo in otroka, če mi bo mogoče, in tiho odšel. Potem bo vila prazna in Riki-tiki pojde sam odtod.«

Sport.

Kolesarsko prvenstvo Jugoslavije. Včeraj se je vršila zopet tradicionalna kolesarska tekma za državno prvenstvo na 138 km dolgi progi Zagreb—Ljubljana. Tekmovalci so startali ob 6. uri zjutraj v Zagrebu. Na cilju na Dolenjski cesti pri km 3 je bilo zbranega, za naše razmere zelo veliko občinstva okoli 700, ki je z napetostjo pričakovalo prihoda tekmovalcev. Končno se je vendarle okoli 11. uri opazilo na ovinku večjo grupo tekmovalcev, ki so se z velikansko naglico bližali cilju; bilo jih je skupno sedem v tej grupi. Nekako 70 m pred ciljem so hrvatski kolesarji napravili škarje, v katere so stisnili našega favorita Solarja, kateremu so bile v tem trenutku s tem tudi odvzete vse šanse, ki jih je brez dvoma tudi imel, za prvo mesto. Skozi cilj so vozili v sledečem vrstnem redu: 1. Banek Anton (MKK Zagreb) 4:50:43 — 2. Koržinek Lucij (Sokol Zagreb) 4:50:43 — 3. Kranjc Ivan (Orao Zagreb) 4:50:43 — 4. Solar Josip (KMK Ilirija, Ljubljana) 4:50:43 — 5. Hvala

Gorazd (ASK Primorje, Ljubljana) 4:50:44 — 6. Zanoškar Srečko (ASK Primorje, Ljubljana) 4:50:44 — 7. Osrečki Janko (Sokol, Zagreb) 4:50:44 — 8. Nagode (ASK Primorje, Ljubljana) 5:11:03 — 9. Kosmina Alojzij (ASP Primorje, Ljubljana) 5:11:03 — 10. Šović (MKK Zagreb) 5:12:00. — Vseh prvih sedem kolesarjev je prišlo z malenkostno diferenco eden za drugim skozi cilj; razlike ni bilo pri večini niti za 1/2 dolžine kolesa ali z drugimi besedami, da so de facto naši trije kolesarji Solar, Hvala in Zanoškar popolnoma enakovredni s svojimi hrvatski tovariši, kar se je včeraj ponovno dokazalo. S to svojo zmago so naši trije favoriti dokazali kolesarskemu savezu v Zagrebu, da je pri svojem izboru tekmovalcev za svetovno dirko v Turino, postopal pristransko. Hrvatski kolesarji, ki so se pred štirinajstimi dnevi na nelep način abscentirali od tekme, so s tem doživeli s savezom vred moralen poraz. Hrvatje si lastijo nekaj monopol na ves sport v naši državi; v začetku so ga fakično imeli, toda zadnje dve leti postaja njihova slava vedno bledejša;

hočejo pa se s krivičnimi odredbami merodajnih najvišjih instanc (Savezov), ki jih imajo danes slučajno v svojih rokah, obdržati na površju. Mislimo in pa želimo tudi, da se to ne obdrži dolgo, temveč da zadobijo v teh instancah vpliv moške, katerim je princip nepristranost, pravica in sportno gentlemanstvo.

SK Ilirija : SK Slovan — 5 : 4 (4 : 1).

Carpentier zopet trenira. Svoječasni svetovni mojster v srednji teži, George Carpentier, ki je zaslovel po svojem boju proti Dempseyu, bo začel zopet trenirati. Govorice, da se misli ločiti od svojega sedanjega managerja Descamps, demantira Carpentier in izrečno izjavlja, da bo Descamps tudi v bodoče njegov manager.

Jack Dempsey, ki se bo prve dni septembra boril z Gene Tunneyem, mora premagati še različne ovire. V Filadelfiji, kjer se vrši ta boksmatch, obstoja namreč močna opozicija, med katerimi je najbolj agilno društvo tempererlerjev. Pa tudi metodistična cerkev in

druge verske družbe nasprotujejo boksmatchu iz vzrokov morale in prohibicije proti boksarskim borbam.

Getruda Ederlova dobiva vsak dan krasne ponudbe od ameriških gledališč in varietejev. Največja ponudba se glasi na 600 tisoč dolarjev. Vzlic temu Ederlova tudi te ponudbe ni sprejela — ker pričakuje še ugodnejše predloge. Ima pa tudi dosti vzroka za to, če se vpoštevajo pozivi nekega ameriškega impresarja, ki ji je brzojavil: »New York je Vaš, Getruda; pridite in razpolagajte z njim po svoji volji.

Nov svetovni rekord Arne Borga. Arne Borg je plaval v Stockholmu 880 y v 10:36.8. Stari rekord stoji na 10:38.4, ki ga je postavil Borg sam v New Yorku. Vendar je Borg to progo preplaval že v avgustu v 10:12.4.

Plavalna tekma Corson—Vierkötter. Preplavalca Kanala Corson je pozvala Vierkötterja, da se vdeleži plavalne tekme okoli manhattanskega otoka za 25.000 dolarjev. Vierkötter je poziv sprejel.

Modno pismo.

Skraini čas je, da razmišljamo o jesenski toaleti. Seveda, kaj pa naj počenjamo vse dolge poletne dni? Mari naj se jezimo nad slabim vremenom? Ali pa naj kokečiramo z nežnimi črpe de Chine-oblekami? Ne. Energijno obrnimo poletni krasoti hrbet. Jesen je že potrkala na vrata. Zato je treba razmišljati o novih idejah glede jesenske mode. Še ostanemo zvesti tendenci vitke črte, vendar pa kažejo novi modeli nebroj novih domislekov in variant.

Predvsem opažamo tendenco, da se krila nekoliko podaljšajo, kar bi bilo za zimo samo pozdraviti. Obleke niso, kar se tiče kroja, nič več tako nekompleirane. Uveljavlja se zopet bolj femininska nota. Toda tudi nekoliko prevelika preprostost v nakitu, ki je bila moderna v prejšnji seziji, ni več priljubljena. Nakit postane bogatejši. Posebno moderni bodo okrasji iz svilenih fres, črni na temnomodrem ozadju — in galoni, vezani v karo-obliki. Pogosto bo videti bogate svilene čipe, viseče z obeh strani pasa. Pasi bodo igrali veliko ulogo. Rokavi so dolgi, pri popoldanskih oblekah bogato garnirani, z velikimi manšetami. V modnih žurnalih je videti mnogo zaprtih oblek s kravatami in esarpami. Toda prav tako priljubljeni bodo jaboritani ovratniki in jabeti, globoki, ovalni ali pa špičasti plastroni. Spodnja partija krila kaže mnogo gub v neštevilnih variacijah. Vidijo se pa tudi tunike. Predvsem pa je treba omeniti krila z dvojnimi volantom in etažami, ki skušajo izpodrinuti bolj in bolj ravno črto princes-obleke. Ta volantikrila imajo to prednost, da olajšujejo uporabo lanskega letnega materiala.

Če pa kažejo obleke bolj femininsko noto, ostajajo krojaški kostumi in plašči, ki se rabijo za praktične namene. korektnemu moškemu stilu zvesti. Vidimo krila, jumperbluze in jopice ali pa princes-obleke z dolgim paletjem. Jopice so kratke ali pa napol dolge.

Blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Najboljša, najcenejša
kolesa in šivalni stroj
so edino

Petelinčevi

znamke

Gritzner, Adler, Phönix

za dom, obrt in industrijo. Pouk brezplačen, ugodni plačilni pogoji. Tudi na obroke. — Večletna garancija.

Od dobrega
najboljše je
švicarski
pletilni stroj
'DUBIED'

Josip Petelinc, Ljubljana

P. n. občinstvu vljudno naznanjam,

da sem s 1. septembrom t. l. prevzel

**kolodvorsko
restavracijo**

MARIBOR, glavni kolodvor

ter se slavnemu občinstvu za cenj. obisk
najvljudneje priporočam

TOMO MAJER, restavrater.

Za tretjino cene imate
pozimi na mizi sadje
in zelenjavo, če jih ukuhate
v nedosegljivih

WECK-ovih

kozareh in aparatih.

Tvorniška zaloga:

Fruetus — Ljubljana.

Krekov trg 10.

Tudi na obroke!

Odda se suha

k l e t

prilpavna za vsako
skladišče. Naslov se
poizve v tiskarni
„Merkur“ I. nadstr.

**Pridobivajte
naročnike!**

„GROM“

CARINSKO POSREDNIŠKI IN ŠPEDI-
CIJSKI BUREAU

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41.

Naslov brojavkam: „GROM“.

Telefon Int. št. 45-4.

PODRUŽNICE: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavljajo vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod ku-
lantnimi pogoji.

**Zastopniki družbe spalnih voz S. O. N. za
ekspresne pošiljke.**

MODROCE

iz najboljšega domačega
in češkega platna, postelj-
ne mreže, zložljive poste-
lje, otomane, dekoracijske
patent divane in tapetni-
ške izdelke nudi najceneje
RUDOLF RADOVAN,
tapetnik
Ljubljana, Krekov trg 7.

Potnike

dobro vpeljane sprejme
vinska trgovina. Ponudbe
in zahteve naj se pošlje
na oglasni zavod Kopitar,
Ljubljana, Čopova 21/III.
pod »vinska trgovina«.

Naročajte

„Narod. Dnevnik“.

Knjigovodja-
korespondent

popolnoma samosto-
jen delavec, bilancist, z
znanjem slov., srbo-hrv.,
nemščine in italijanščine,
strojepisja, 10-letno pra-
kso išče primerno službo.
Ponudbe na upravo li-
sta pod »Nastop takoj«.

Iv. Brunčič & Fr. Rebernik

plekarja in ličarja

Ljubljana, Karel Kotnikova ul. 3

Se priporočata za vsa v to stroko spa-
dajoča dela.

Delo solidno!

Cene zmerne!

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 para, debelo tiskano
Din 1.—.

Stekleno

strešno opako imajo stal-
no v zalogi Združene ope-
karne d. d. v Ljubljani

PREMOG — ČERIN

Woltova 1/II. — Telef. 58.

Proda se po

ugodni ceni dal-
nogled »Trider«

tvrdke Zeiss, kateri po-
veča šestkrat. Naslov
pove uprava lista.

Na dobro

domačo hrano se sprej-
mejo abonenti. Stari trg
št. 84/II., leve vrata št. I.

„Srajce“ promenadne, bele in barvaste,
ovratnike vseh vrst in
fason, pentlje, samovernice, žepne robce, nogavice v
raznih barvah za gospode in dame, naramnice, toaletne
.. potrežščine, svilene trakove, čipke in vezanino. ..
Nizke cene. — Velika izbira samo pri

JOSIP PETELINC-U LJUBLJANA

• blizu Prešernovega spomenika ob vodi •

„Vinocet“ tovarna vinskega kisa,
d. z o. z., Ljubljana,
nudi

**najtinejši in najokusnejši na-
mizni kis iz vinskega kisa.**

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

**Tehnično in higijenično najmoder-
neje urejena kisarna v Jugoslaviji.**

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 12, II. nadstropje.